

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmästä annetun lain ja taloudelliseen toimintaan myönnettävän tuen yleisistä edellytyksistä annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmästä annettua lakia ja taloudelliseen toimintaan myönnettävän tuen yleisistä edellytyksistä annettua lakia.

Esityksen tavoitteena on tiedolla johtamisen parantaminen siten, että laajennetaan yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmää valtion myöntämien yritystukien tiedoilla.

Yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmästä annetussa laissa velvoitettaisiin valtion viranomaiset ja niiden puolesta tukea myöntävät yhteisöt ja säätiöt tallettamaan tiedot myöntämistään ja maksamistaan EU:n toiminnasta tehdyssä sopimuksessa tarkoitetuista eräistä valtiontuista yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmään. Velvoite ei koske maa- ja metsätalouden alkutuotantoa eikä kalataloutta. Laissa säädetään myös tukiviranomaisen oikeudesta luovuttaa yritystukitietoja toiselle tukiviranomaiselle salassapitosäännösten estämättä. Työ- ja elinkeinoministeriö velvoitettaisiin luovuttamaan yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmään talletetun julkaisu- ja avoimuusvelvoitteen alaisen tuen myöntämistä koskevat tiedot Euroopan komissiolle siltä osin kuin se on tarpeen EU:n valtiontukisääntelyyn sisältyvän julkaisu- ja avoimuusvelvoitteen täyttämiseksi. Lisäksi tietoja saa luovuttaa Tilastokeskukselle tilastojen laatimiseksi.

Taloudelliseen toimintaan myönnettävän tuen yleisistä edellytyksistä annettuun lakiin lisättäisiin informatiivinen viittaus tukiviranomaisen velvollisuudesta tallettaa kyseisten valtiontukien tiedot yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmään.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.4.2021.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	3
1 Asian tausta ja valmistelu	3
1.1 Tausta	3
1.2 Valmistelu	3
2 Nykytila ja sen arviointi.....	4
2.1 Yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmä	4
2.2 Julkaisu ja avoimuusvelvoite	6
2.3 Tilastokeskuksen yritystukitilasto	8
3 Tavoitteet	8
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	9
4.1 Keskeiset ehdotukset.....	9
4.2 Pääasialliset vaikutukset.....	10
4.2.1 Tiedonhallinta	12
5 Muut toteuttamisvaihtoehdot	13
5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset.....	13
5.2 Ulkomaiden lainsäädäntö ja muut ulkomailta käytetyt keinot	15
6 Lausuntopalaute.....	15
7 Säännöskohtaiset perustelut.....	16
7.1 Laki yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmästä	16
7.2 Laki taloudelliseen toimintaan myönnetyn tuen yleisistä edellytyksistä (429/2016).....	26
8 Voimaantulo	26
9 Toimeenpano ja seuranta	27
10 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys	27
LAKIEHDOTUKSET	29
1. Laki yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta	29
2. Laki taloudelliseen toimintaan myönnettävän tuen yleisistä edellytyksistä annetun lain muuttamisesta.....	32
LIITTEET	33
RINNAKKAISTEKSTIT	33
1. Laki yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta	33
2. Laki taloudelliseen toimintaan myönnettävän tuen yleisistä edellytyksistä annetun lain muuttamisesta.....	38

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Virkamiesselvitys yritystuista ja niiden vaikutuksista (TEM Raportteja 22/2017) suositteli muun muassa yritystukien vaikuttavuuden arvioinnin ja tutkimustulosten hyödyntämisen kehittämistä ja riittävien resurssien varaamista tukien arviointiin. Koska aineiston saatavuus on keskeinen edellytys vaikuttavuustutkimuksille, raportissa esitettiin selvitettäväksi. Tilastokeskuksen yritystukitietokannan laajentamismahdollisuuksia koskemaan myös muita kuin tiettyjä työ- ja elinkeinoministeriön, Finnvera Oyj:n, Innovaatiorahoituskeskus Business Finlandin sekä maa- ja metsätalousministeriön tukia. Eri hallinnonalojen edustajista muodostettu yritystuki-neuvottelukunta on tehnyt vuonna 2017 esityksen avoimen datan lisäämiseksi yritystuista ja synergioiden selvittämiseksi työ- ja elinkeinoministeriön yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmän ja Tilastokeskuksen yritystukitilaston välillä. Yritystukineuvottelukunnan mukaan samassa yhteydessä olisi tarkoituksenmukaista toteuttaa myös keskitetty julkaisu- ja avoimuusveloitteen mukainen raportointi Euroopan komissiolle. Pääministeri Sipilän hallituskaudella niin sanottu kilpailukyvyin aliministeriryhmä linjasi, että yritystukien seuranta ja rekisteröintiä kehitetään sekä Tilastokeskuksen yritystukitilastoa laajennetaan. Työ- ja elinkeinoministeriön omistama Yrityspalvelujen asiakastietovaranto on ollut koko ajan lähtökohtana keskitetylle tietovarannolle, koska sinne on jo keskitetty tietoja kansallisesti ja alueellisesti myönnettyistä erimuotoisista tuista ja yritysrahoituksesta.

Pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman (kohta 4.5 Maailman paras julkinen hallinto) mukaan hallitus syventää tietopolitiikan johtamista. Julkisen tiedon avoimuudesta tehdään koko tietopolitiikan kantava periaate. Hallitus edistää avoimen lähdekoodin ensisijaisuutta julkisissa tietojärjestelmissä ja niiden hankinnoissa. Hallitus säättää lailla veloitteen edellyttää avoimia rajapintoja julkisia tietojärjestelmiä hankittaessa, ellei painavasta syystä muuta johdu. Hallitus jatkaa määrätietoista julkisten tietovarantojen avaamista ja laatii niille hyödyntämistä helpottavat sitovat laatukriteerit.

Laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta (906/2019) tuli voimaan 1.1.2020. Lain tarkoituksena on varmistaa viranomaisten tietoaineistojen yhdenmukainen ja laadukas hallinta sekä tietoturvallinen käsittely julkisuusperiaatteen toteuttamiseksi. Tarkoituksena on myös mahdollistaa viranomaisten tietoaineistojen turvallinen ja tehokas hyödyntäminen, jotta viranomaisella voi hoitaa tehtävänsä ja tarjota palvelunsa hallinnon asiakkaille hyvää hallintoa noudattaen tuloksellisesti ja laadukkaasti. Lisäksi tarkoituksena on edistää tietojärjestelmien ja tietovarantojen yhteentoimivuutta. 22 §:ssä säädetään tietojen luovuttamisesta teknisen rajapinnan avulla viranomaisten välillä. Sen mukaan viranomaisten on toteutettava säännöllisesti toistuva ja vakiosisältöinen tietojen luovuttaminen tietojärjestelmien välillä teknisten rajapintojen avulla, jos vastaanottavalla viranomaisella on tietoihin laissa säädetty tiedonsaantioikeus. Tietojen sähköinen luovutus voidaan toteuttaa myös muulla tavalla, jos teknisen rajapinnan toteuttaminen tai käyttö ei ole teknisesti tai taloudellisesti tarkoituksenmukaista.

1.2 Valmistelu

Esitys on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriössä virkatyönä. Esitys perustuu työ- ja elinkeinoministeriön 17.12.2018 asettaman (TEM/2133/00.04.01/2018) (TEM094:00/2018) eri hallinnonalojen, valtioneuvoston kanslian, Tilastokeskuksen, Innovaatiorahoituskeskus Business Finlandin sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten ja työ- ja elinkeinotoimistojen kehittä-

mis- ja hallintokeskuksen (jäljempänä *KEHA-keskus*) edustajista koostuvan työryhmän loppuraporttiin. Työryhmän aineisto on saatavilla työ- ja elinkeinoministeriön hankeikkunassa osoitteessa <https://tem.fi/hankesivu?tunnus=TEM094:00/2018>.

Lausuntoja pyydettiin ministeriöiltä, tukiviranomaisilta, Tilastokeskukselta, tutkimuslaitoksilta ja sidosryhmiltä. Lausuntoaika oli 9.12.2019–17.1.2020. Lausuntopyyntö ja saapuneet lausunnot julkaistiin Lausuntopalvelut.fi -palvelussa. Hallituksen esityksen valmisteluasiakirjat ovat julkisessa palvelussa osoitteessa <http://tem.fi/hankkeet> tunnuksella TEM094:00/2018.

2 Nykytila ja sen arviointi

2.1 Yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmä

Yritystuista ei tällä hetkellä ole yhteistä rekisteriä. Aineiston saatavuus on keskeinen edellytys korkealaatuisille vaikuttavuustutkimuksille. Nykyisin yritystukia koskevia laajoja tietopyyntöjä osoitetaan muun muassa työ- ja elinkeinoministeriölle. Eduskunta on pyytänyt tietojen kehittymisestä.

Yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmästä annetussa laissa (293/2017) säädetään 2 §:n mukaan työ- ja elinkeinoministeriön yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmästä, siihen kuuluvista yrityspalvelujen asiakastietovarannosta ja asiakkuudenhallintajärjestelmästä sekä asiakastietojen ja henkilötietojen käsittelystä yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmässä. Laki sisältää säädökset muun muassa asiakastietojärjestelmän käyttötarkoituksesta, rekisterinpitäjästä, talletettavista tiedoista, tietojen laadusta huolehtimisesta, tietojen poistamisesta ja tietojen luovuttamisesta

Asiakastietojärjestelmään sekä siihen talletettujen tietojen julkisuuteen sovelletaan viranomaisen toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999). Valtion erityisrahoitusyhtiöstä annetun lain (443/1998) 5 ja 6 § sisältävät säännökset Finnvera Oyj:n asiakastietoja koskevan salassapitovelvoitteen (ns. pankkisalaisuus) sekä salassapidosta poikkeavat tiedonluovutusvelvoitteet. Henkilötietojen käsittelystä säädetään luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelystä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus), (jäljempänä *tietosuojasetus*), ja tietosuojalaissa (1050/2018). Tietojen saannista ja luovuttamisesta rakennerahasto-ohjelmassa säädetään alueiden kehittämisen ja rakennerahastohankkeiden rahoittamisesta annetun lain (8/2014) 28 §:ssä.

Yritys on 3 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan määritelty yritys- ja yhteisötietolain (244/2001) mukaisesti tarkoitamaan yritys- ja yhteisötietojärjestelmään rekisteröityä yritystä ja yhteisöä sekä sitä vastaavaa ulkomaista yritystä ja yhteisöä. Määritelmä perustuu elinkeinonharjoittamiseen, mikä viittaa voitontavoitteluun. Määritelmä on suppeampi kuin yrityksen määritelmä EU:n valtioneuvoston päätöksessä, missä yrityksellä tarkoitetaan taloudellista toimintaa harjoittavia yksiköitä, riippumatta niiden oikeudellisesta muodosta ja rahoitustavasta sekä siitä, onko yksikön tavoitteena tuottaa voittoa. Taloudelliseen toimintaan myönnetyn tuen yleisistä edellytyksistä annetun lain (429/2016) sisältämä määritelmä yrityksestä vastaa EU:n valtioneuvoston päätöksen mukaista määritelmää. Käytännössä määritelmä voi sisältää myös henkilöitä, joita ovat esimerkiksi starttirahan saajat. Yrityksen määritelmän olisi tarkoituksenmukaista olla yhtenäinen samaa asiaa koskevissa säännöksissä.

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (jäljempänä *SEUT-sopimuksen*) 107 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myön-

netty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannon-alaa, ei sovellu sisämarkkinoille siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. EU:n valtiontukisääntöjä sovelletaan, jos kaikki neljä valtiontuen tunnusmerkkiä täyttyvät. Tuen tulee olla myönnetty julkisista varoista, tuen pitää olla valikoiva, tuen pitää vääristää tai uhata vääristää kilpailua ja tuen pitää vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

SEUT -sopimuksessa ei ole määritelty yrityksen käsitettä, vaan käsitteen sisältö on täsmentynyt oikeuskäytännössä taloudellisen toiminnan kautta. Taloudellista toimintaa on kaikki toiminta, jossa tavaroita tai palveluita tarjotaan markkinoilla. Euroopan unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yrityksiä ovat kaikki taloudellista toimintaa harjoittavat yksiköt riippumatta niiden oikeudellisesta muodosta, rahoitustavasta tai taloudellisen voiton tavoitteesta. Valtiontukisääntelyn kannalta ei ole merkitystä sillä, onko kyseessä yksityinen vai julkisomisteinen yritys. Yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvillä palveluilla (SGEI-palvelut = services of general economic interest) tarkoitetaan yleishyödyllisiä palveluja, joiden saatavuuden turvaaminen katsotaan yhteiskunnallisesti niin tärkeäksi, että viranomaisen voi asettaa palveluntuottajalle julkisen palvelun velvoitteen. Tällöin yrityksen on tarjottava viranomaisen ennalta määrittelemää palvelua julkisista varoista suoritettua korvausta vastaan.

Laissa tarkoitetaan yrityspalvelulla valtion, kunnan, valtion erityisrahoitusyhtiön, Business Finland Oy:n ja alueiden kehittämisen ja rakennerahastohankkeiden rahoittamisesta annetun lain 2 §:n 13 kohdassa tarkoitettua välittävää toimielimen tarjoamaa, myöntämää ja niiden varoista maksettavaa tukea, rahoitusta sekä kehittämis- ja neuvontapalvelua sekä julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa (916/2012) tarkoitettua julkista työvoima- ja yrityspalvelua.

Yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmän tarkoituksena on 5 §:n mukaan edistää asiakastietojen yhteiskäyttöä julkishallinnossa, parantaa yrityspalvelujen suuntaamista ja yritysten arviointia niille myönnettäviä yrityspalveluja harkittaessa sekä tehostaa myönnettyjen tukien valvontaa. 6 §:n mukaan työ- ja elinkeinoministeriö ja asiakastietojärjestelmään tietoja tallettavat 4 §:n 1 momentissa tarkoitettut tahot ovat asiakastietojärjestelmän yhteisrekisterinpitäjiä. Työ- ja elinkeinoministeriö vastaa asiakastietojärjestelmän yleisestä toiminnasta sekä teknisestä käyttöyhteydestä tietojen tallettamista, yhdistämistä, luovuttamista ja muuta käsittelyä varten. Tekninen ylläpitäjä vastaa tietojärjestelmän käytettävyydestä sekä siihen sisältyvien tietojen eheydestä, suojaamisesta ja säilyttämisestä. Teknisellä ylläpitäjällä ei ole oikeutta määrätä tietojärjestelmään talletetuista tiedoista eikä luovuttaa niitä, ellei laissa toisin säädetä. Lain perusteluiden mukaan työ- ja elinkeinoministeriö voi hankkia ylläpitoon liittyviä teknisiä palveluita myös muulta taholta.

6 §:n 3 momentin mukaan asiakastietojärjestelmään tietoja tallettavat 4 §:n 1 momentissa tarkoitettut tahot toimivat talletetun tiedon rekisterinpitäjinätallettamiensa tietojen osalta, vastaavat muista kuin 6 §:n 2 momentissa tarkoitetuista rekisterinpitäjän velvollisuuksista sekä päättävät tallettamiensa tietojen luovuttamisesta asiakastietojärjestelmän kautta. Asiakastietojärjestelmään tietoja tallettanut taho vastaa tietojen oikeellisuudesta ja ajantasaisuudesta.

Useat keskeisistä tietojen käyttäjistä ovat tällä hetkellä työ- ja elinkeinoministeriön hallinnon-alalla, mutta tavoitteena on, että yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmä loisi jatkossa laajemman pohjan tietojen yhteiskäytölle. Se kokoaa eri toimijoiden yhteiset asiakas- ja tapahtumatiedot yhteen tietovarantoon, samalla yhdistäen asiakastyössä tarvittavia ulkoisia tietolähteitä. Asiakastietovarantoa ei käytetä suoraan käyttöliittymän kautta, vaan tietoja käytetään toimintokohtaisten liityntöjen avulla kuten esimerkiksi Innovaatorahoituskeskus Business Finlandin, erityisrahoitusyhtiö Finnvera Oyj:n ja Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten ja Turvallisuus- ja kemikaaliviraston yhteisen yrityspalveluasiakkaiden asiakkuudenhallintajärjestelmän CRM:n (Customer Relation Management) avulla.

Niin sanottu vähämerkityksinen tuki eli de minimis -tuki edellyttää yrityskohtaisen tukikumulaation seuranta. EU:n yleisen de minimis -asetuksen (Komission asetus (EU) N:o 1407/2013 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen) mukaan yhdelle yritykselle kolmen verovuoden aikana myönnettävän de minimis -tuen enimmäismäärä on 200 000 euroa. Tällä hetkellä kukin tukiviranomainen kysyy tuen hakijoilta, ovatko he saaneet de minimis -tukea viimeisen kolmen verovuoden aikana. Tieto tuen saannista ei välity tukiviranomaisten välillä. Nykyisin tukiviranomainen kysyy tuen hakijalta tukikumulaation toteutumista, mikä lisää yritysten hallinnollista taakkaa.

Yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmä on työ- ja elinkeinoministeriön tietojärjestelmä, johon yrityspalveluja tarjoavat viranomaiset, valtion erityisrahoitusyhtiö, Business Finland Oy ja alueiden kehittämisen ja rakennerahastohankkeiden rahoittamisesta annetun lain 2 §:n 13 kohdassa tarkoitetut välittävät toimitelimit tallentavat asiakastietoja yhteistä käyttöä varten. Lisäksi muut viranomaiset voivat tallettaa tietoja asiakastietojärjestelmään ja käsitellä niitä. Nykyisillä toimijoilla ei ole laissa asetettua velvoitetta tallettaa tietoja järjestelmään. Yrityspalvelujen asiakastietovarannon nykyisiä käyttäjiä ovat työ- ja elinkeinoministeriö, maa- ja metsätalousministeriö, ulkoministeriö, ulkomaan edustukseen kuuluvat edustustot, Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset, työ- ja elinkeinotoimistot, Innovaatorahoituskeskus Business Finland (entinen Innovaatorahoituskeskus Tekes ja Finpro Oy), Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes, valtion erityisrahoitusyhtiö Finnvera Oyj ja Ruokavirasto. Yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmän hallintamallissa kuvataan järjestelmän yhteiset käyttöehdot sekä ohjaus- ja rahoitusmalli. Hallintamallin mukaan järjestelmän käyttäjien kanssa laaditaan sopimus.

Tietoja saa salassapitosäännösten ja muiden tietojen käyttöä koskevien säännösten estämättä luovuttaa turvallisuusselvityslain mukaisia tehtäviä varten toimivaltaisille viranomaisille.

2.2 Julkaisu ja avoimuusvelvoite

Euroopan unionin säännösten soveltamisesta annetun lain (300/2001) 2 a §:ssä säädetään tuki-tietojen julkaisu- ja avoimuusvelvoitteesta. Sen mukaan tukea myöntävän valtion, kunnan, kuntayhtymän, muun julkisyhteisön tai julkisoikeudellisen laitoksen, yhtiön, säätiön, yhdistyksen tai valtion erityisrahoitusyhtiön velvollisuudesta ilmoittaa yksittäistä valtiontukea koskevat tiedot julkaistaviksi säädetään Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 92 ja 93 artiklan soveltamisesta tiettyihin valtion monialaisen tuen muotoihin annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 994/98 1 artiklan ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta tiettyihin valtion monialaisen tuen muotoihin annetun neuvoston asetuksen (EU) 2015/1588 1 artiklan perusteella annetuissa komission ryhmäpoikkeusasetuksissa. Jos yksittäisen valtiontuen myöntäminen perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan 3 kohdan mukaisessa ilmoitusmenettelyssä tehtyyn komission päätökseen, noudatetaan kyseisessä päätöksessä mainittuja julkaisu- ja avoimuusvelvoitteita. EU:n valtiontukikriteerit täyttävistä tuista on lähtökohtaisesti julkaistava kokonaistason tiedot sekä saajakohtaiset tiedot kaikille avoimella verkkosivustolla, jos saajakohtaisen myönnetyn tuen määrä on yli 500 000 euroa.

Komissio on valmistellut jäsenmaiden käyttöön yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 9 artiklan 1 c kohdan ja muiden valtiontukisääntöjen vastaavien säännösten edellyttämän valtiontukitietojen julkaisuvelvollisuuden vaatimukset täyttävän sähköisen avoimuustietojärjestelmän (Valtiontukien avoimuusmoduuli). Komission tietojärjestelmän hyödyntäminen on jäsenvaltioille vapaaehtoista ja jäsenvaltio voi hyödyntää myös omaa tietojärjestelmäänsä. Suomi hyödyntää tois-

taiseksi komission tarjoamaa keskitettyä avoimuustietojärjestelmää. Käytännössä jäsenvaltioiden tukiviranomaisten täytyy itsenäisesti huolehtia siitä, että ryhmäpoikkeusasetusten mukaiset ja vastaavat muihin valtioneuvoston sääntöihin perustuvat julkaistavat tiedot syötetään joko manuaalisesti tai kansallisen tietojärjestelmän ja automaattisen rajapinnan kautta komission tietojärjestelmään julkaisua varten. Jäsenvaltion viranomaisten ilmoittamat tiedot varastoituvat komission tietojärjestelmän tietokantaan ja julkaistaan sieltä automaattisesti komission ylläpitämällä jäsenvaltiokohtaisella valtioneuvoston verkkosivustolla tavalla, joka on helposti kaikkien saatavilla. Tiedot ilmoitetaan järjestelmään ja julkaistaan jäsenvaltion virallisella kielellä, mutta tiedot ovat saatavissa myös automaattisen käännöksen jälkeen muiden jäsenvaltioiden kielillä.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan valtioneuvostoa koskevat tiedot julkaistaan samassa avoimuustietojärjestelmässä kuin muut valtioneuvostot. Jäsenmaan viranomaiset voivat käyttää tietoja syöttäessään tarvittaessa tukea saavasta yrityksestä useita eri kansallisia tunnisteita, joten esimerkiksi maatalouden tuissa voidaan käyttää sekä yritys- ja yhteisötunnusta (Y-tunnusta) että tilatunnusta.

Suomessa ei ole kansallista rekisteriä, joka kokoaisi tukien myöntämistä ja maksamista koskevat tiedot. Jokaisella tukiviranomaisella on nykyisin velvollisuus toimittaa itse tiedot komissiolle, jos tukitoimenpide kuuluu EU:n valtioneuvoston sääntelyn mukaisten julkaisu- ja avoimuusvelvoitteiden piiriin. Jos Suomessa olisi käytössä EU:n valtioneuvoston sääntelyn mukaisten julkaisu- ja avoimuusvelvoitteiden näkökulmasta kansallinen kattava valtioneuvostorekisteri, julkaisu- ja avoimuusvelvoitteen mukaisia tietoja ei tarvitsisi ilmoittaa komission ylläpitämään avoimuustietojärjestelmään. Tämä edellyttäisi, että kansallisessa tukirekisterissä olisi myös kuntien, maakunnan liittojen ja yksityisten (esimerkiksi kuntien kehitysyritykset) myöntämät yli 500 000 euron suuruiset Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan mukaiset valtioneuvostot.

Työ- ja elinkeinoministeriö toimii kansallisena järjestelmävastaavana komission avoimuustietojärjestelmässä ja neuvoo tukiviranomaisia tarvittaessa järjestelmän käyttöön liittyvissä kysymyksissä. Työ- ja elinkeinoministeriön toimivalta perustuu eräiden valtion tukea koskevien Euroopan unionin säännösten soveltamisesta annettuun lakiin (300/2001) ja sen nojalla annettuun valtioneuvoston asetukseen valtioneuvostojen ilmoittamisesta komissiolle noudatettavista menettelyistä (89/2011).

Maa- ja metsätalousministeriö ilmoittaa komissiolle artiklan 107 mukaiset maa- ja metsätalouden sekä kalatalouden tuet. Maaseudun yritysrahoituksessa (tiettyihin tukiin) sovelletaan komission asetusta (EU) N:o 702/2014 tiettyjen maa- ja metsätalouden ja maaseutualueiden tukimuotojen toteutamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti (maa- ja metsätalouden ja maaseutualueiden ryhmäpoikkeusasetus), jonka 9 artiklassa säädetään tukitietojen julkaisemisesta vastaavatyypillisesti kuin yleisessä ryhmäpoikkeusasetuksessa. Mainitun asetuksen 10 artiklassa säädetään kaksinkertaisen julkaisuvelvoitteen välttämiseksi. Tällä tarkoitetaan sitä, että tukitiedot on mahdollista julkaista yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 352/78, (EY) N:o 165/94, (EY) N:o 2799/98, (EY) N:o 814/2000, (EY) N:o 1290/2005 ja (EY) N:o 485/2008 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013 (horisontaaliasetus) 111, 112 ja 113 artiklan mukaisesti.

Suomella tai Euroopan komissiolle ei ole kokonaiskuvaa julkaisu- ja avoimuusvelvoitteen toteutumisesta, koska tietojen ilmoittaminen on tukiviranomaisten vastuulla. Ehdotettu muutos varmistaa avoimuusvelvoitteen toteutumista ja tietojen kattavuutta valtion viranomaisten tai niiden puolesta tukea myöntävien yhteisöiden ja säätiöiden osalta, sillä jatkossa avoimuusvelvoitteen mukaisten tukien tietojen täytäntöönpanosta olisi säädetty kansallisessa lainsäädännössä.

Työ- ja elinkeinoministeriö luovuttaisi jatkossa tiedot Suomesta keskitetysti Euroopan komissiolle. EU-valtiontukisäännöt täyttäviä verotukitietoja on jo talletettu asiakastietojärjestelmään ja kokeiltu tietojen siirtoa Euroopan komissiolle sähköisesti.

2.3 Tilastokeskuksen yritystukitilasto

Kauppa- ja teollisuusministeriö (nykyinen työ- ja elinkeinoministeriö) asetti vuonna 2005 työryhmän, jonka tehtävänä oli huolehtia yritystukitietokannan perustamisesta (Loppuraportti KTM Julkaisuja 22/2006). Työryhmän työn lopputuloksena Tilastokeskuksen yritystietojen tutkimuslaboratorioon perustettiin tietokanta, jossa on tiedot kauppa- ja teollisuusministeriön (nykyinen työ- ja elinkeinoministeriö), työministeriön (nykyinen työ- ja elinkeinoministeriö), maa- ja metsätalousministeriön sekä Finnvera Oyj:n ja Tekesin (nykyinen Innovaatorahoituskeskus Business Finland) myöntämien tutkimusrahoituksen ja elinkeinotukien osalta vuodesta 2000 lähtien. Yritystukia on viime vuosina kuitenkin tunnistettu olevan enemmän, käsite on tarkentunut ja tietotarve on laajentunut. Tilastokeskuksen yritystukitilasto ei sisällä kaikkia tukia taloudelliseen toimintaan. Tilasto sisältää sekä yritystukia että yritysrahoitusta (Finnvera Oyj). Tietokannan tietosisältö määräytyi vuoden 2005 työryhmytyön perusteella.

Tilastokeskuksen yritystukitilastoon annetaan tiedot Tilastolain (280/2004) tiedonantovelvollisuuteen perustuvien 14 ja 15 §:n nojalla. Tietoja käytetään tilastointitarkoitusta varten, minkä lisäksi ne tallennetaan tutkimuslaboratorion yritystukitietokantaan. Siirrettäviä tietoja ovat yritystunnukset, tukityyppi sekä maksetun ja myönnetyn tuen euromäärät. Tilastokeskuksen tilasto mahdollistaa tietojen yhdistämisen muihin tilastoihin tutkimustarkoituksiin. Tietokannan avulla voidaan tutkia tukien vaikuttavuutta ja kohdentumista luotettavasti tuen antajasta ja saajasta riippumattomasti. Tutkimus on keskittynyt suurelta osin sellaisiin tukiin, joista on saajakohtaisia tietoja helposti saatavilla. Tilastokeskus vastaa yritystukitilaston kehittämisestä, tuotannosta ja julkaisemisesta.

Tilasto perustuu tiettyjen tukea myöntäneiden ja maksaneiden julkisomisteisten instituutioiden antamiin tietoihin. Tietoja on luokiteltu tukea saaneiden yritysten toimialan ja suuruusluokan sekä tukityypin ja maksajan mukaan. Aineistossa on tietoja julkisomisteisten instituutioiden eli kauppa- ja teollisuusministeriön (KTM) ja työministeriön (TM) (vuodesta 2008 lähtien työ- ja elinkeinoministeriö (TEM)), maa- ja metsätalousministeriön (MMM) sekä Finnveran ja Tekesin (vuodesta 2018 lähtien Innovaatorahoituskeskus Business Finland) myöntämistä ja maksamista yritystuista. Tiedot ovat saatavilla tukityypeittäin (esimerkiksi suora tuki, laina, pääomallain ja takaus) ja tukimuodoittain (esim. investointituki, tuotekehitystuki, energiatuki, työllistämistuki, ympäristötuki). Aineiston tietosisältö vaihtelee jossain määrin maksajittain. Aineistoon on liitetty Tilastokeskuksen tilinpäätöstilastojen ja yritysrekisterin tietoja. Tilasto ei sisällä muiden ministeriöiden myöntämiä yritystukia eikä kattavasti maa- ja metsätaloustukia maa- ja metsätalouden harjoittajille. Tilaston ulkopuolelle ovat jääneet myös verotuet, korkotuet ja oman pääoman ehtoinen rahoitus sekä muut tukea sisältävät järjestelyt. Yritystukitilaston tietosisällöstä päättää Tilastokeskus yhteistyössä muiden tahojen kanssa.

3 Tavoitteet

Esityksellä on useita tavoitteita, joista tärkeimpiä on tiedolla johtamisen parantaminen. Tavoitteena on tila, jossa valtion yritysasiakkaiden palveluihin liittyvät tukitiedot olisivat kattavasti yhdessä paikassa työ- ja elinkeinoministeriön omistamassa yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmässä. Tietojen saatavuus on edellytys yhteiselle tilannekuvulle tukien kehityksestä ja kohdentumisesta. Tukien läpinäkyvyys parantaa tukien julkista kontrollia. Tavoitteena on luoda yhtenäinen ja kattava näkymä saajakohtaisiin yritystukiin yleisen tietoverkon kautta.

Tarkoituksena on laajentaa olemassa oleva tietovaranto koskemaan kaikkia laissa taloudelliseen toimintaan myönnettävän tuen yleisistä edellytyksistä tarkoitettujen valtion viranomaisten tai niiden puolesta tukea myöntävän yhteisön tai säätiön myöntämiä 107 artiklan 1 kohdan mukaisia tukia Euroopan komission julkaisu- ja avoimuusveloitteen täytäntöön panemiseksi. Tietojen ilmoittaminen keskitetysti komission avoimuustietojärjestelmään varmistaa avoimuusveloitteen toteutumista ja tietojen kattavuutta.

Keskitetyn ratkaisun tavoitteena on myös tukea muun muassa EU:n valtioneuvoston päätöksen mukaisesti muokattujen tukien kumuloitumisen seurantaan. Jatkossa tukiviranomaisen ei tarvitse tiedustella tuen hakijalta, onko sille viimeisen kolmen vuoden aikana myönnetty de minimis -tukea valtion tukiviranomaisilta, joiden tehtäviin tukea tai tukiohjelmia koskevat asiat lainsäädännön nojalla kuuluvat tai sellaiselta yhteisöltä taikka säätiöltä, joka myöntää tuen viranomaisen puolesta taikka muilta välittäviltä toimielimiltä. Tämä vähentää hieman yritysten hallinnollista taakkaa. Verotukitiedot, asuntorakentamisen korkotuki- ja takaustiedot ovat saatavilla vain vuositasolla, mutta niitä ei myönnetä de minimiksenä. Maa- ja metsätalouden alkutuotannon ja kalatalouden tuet muodostavat poikkeuksen, koska niitä koskee eri de minimis -säännöt. Keskitetyssä ratkaisussa tietoja luovuttaneet edellä kuvatut valtion tukiviranomaiset voisivat katsoa muiden valtion tukiviranomaisten myöntämät yritystuet siten kuin tuen myöntäminen sitä edellyttää salassapitosäännösten estämättä.

Tavoitteena on tukea myös Tilastokeskusta tilastojen laadinnassa. Tarkoituksena on lisätä tukitietojen saatavuutta tutkimuskäyttöön ja sitä kautta vaikuttavuutta ja tehokkuutta. Vaikuttavuuden arviointi on osa politiikkavalmistelua, jossa päätöksentekijöille tuotetaan tietoa toimenpiteiden vaikutuksista, jotta he osaavat valita oikeita toimenpiteitä eri tavoitteisiin. Yritystukien tilannekuvan ja vaikuttavuuden arvioinnin kehittämiseksi tarvitaan keskitetysti saatavilla olevaa tietoa tuista. Tietopohja yritystukien todellisista vaikutuksista talouskasvuun on nykyisellään heikko. Tukijärjestelmän pitkän aikavälin kehittämisen tueksi yritystukien empiiristä vaikuttavuustutkimusta tulisi lisätä merkittävästi. Vaikuttavuustutkimusten määrä on vähäistä osin siksi, että tietoa ei ole riittävän helposti saatavilla tutkijoiden käyttöön.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

Uutena asiana säädetään siitä, että SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 mukaisten tukien myöntämistä ja maksamista koskevat tiedot talletetaan yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmään. Tallettamisvelvollisuus koskee taloudelliseen toimintaan myönnettävän tuen yleisistä edellytyksistä annetun lain 2 §:n 3 kohdassa tarkoitettuja tukiviranomaisia, joita ovat valtion viranomaiset, joiden tehtäviin tukea tai tukiohjelmia koskevat asiat lainsäädännön nojalla kuuluvat tai sellaista yhteisöä taikka säätiötä, joka myöntää tuen viranomaisen puolesta. Vastuu taloudelliseen toimintaan myönnettävän tuen yleisistä edellytyksistä annetun lain soveltamisalaan kuuluvien tukitietojen tallettamisesta ja oikeellisuudesta olisi tukiviranomaisilla. Kaikilla tukiviranomaisilla olisi oikeus luovuttaa tukitietoja salassapitosäännösten ja muiden tietojen yhteistä käyttöä koskevien säännösten estämättä taloudelliseen toimintaan myönnettävän tuen yleisistä edellytyksistä annetun lain 2 §:n 3 kohdassa tarkoitetuille tukiviranomaisille 5 §:n 4 momentin mukaisesti käyttötarkoituksiin sekä Tilastokeskukselle tilastojen laatimiseksi. Tukiviranomaisilla säilyy velvollisuus ilmoittaa tiedot yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmään julkaisu- ja avoimuusveloitteen toteuttamiseksi. Työ- ja elinkeinoministeriöllä olisi velvollisuus ilmoittaa EU-sääntelyn mukaisen julkaisu- ja avoimuusveloitteen alaisen tuen myöntämistä koskevat tiedot Euroopan komissiolle mainitun veloitteen täyttämiseksi. Käytännössä tiedot liikkuvat

avoimen rajapinnan kautta eikä työ- ja elinkeinoministeriöltä edellytetä toimenpiteitä tietojen siirrossa. Maa- ja metsätalousministeriö vastaisi edelleen maa- ja metsätalouden alkutuotannon ja kalatalouden tietojen ilmoittamisesta komissiolle.

Uusista tiedon tallettajista tulisi laissa tarkoitettuja rekisterinpitäjiä. Näitä olisivat muun muassa valtiovarainministeriö, Verohallinto, Valtiokonttori, liikenne- ja viestintäministeriö, Liikenne- ja viestintävirasto, ympäristöministeriö, Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA, sosiaali- ja terveysministeriö, valtioneuvoston kanslia, oikeusministeriö, energiavirasto, Business Finland Venture Capital Oy, Audiovisuaalisen kulttuurin edistämiskeskus AVEK (Kopiosto) ja Suomen Elokuvasäätiö.

Yritystukien yhteiseen asiakastietojärjestelmään talletettaisiin uusina tietoina SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan mukaiset valtiontuet, joita laissa taloudelliseen toimintaan myönnetyn tuen yleisistä edellytyksistä tarkoitettua valtion viranomaiset myöntävät. Näitä ovat muun muassa suorat tuet, palautuvat tuet, takaukset, tuetut palvelut ja osin verotuet. Kyseisten tukien yhteismäärä on noin 2,4 miljardia euroa vuonna 2019. Tukiohjelmat ovat lähtökohtaisesti määräaikaista. Näistä osa on jo nykyisin yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmässä. Verotukien salassapitosäännökset mahdollistavat vain EU:n julkaisu- ja avoimuusvelvoitteen sisältämän myönnetyn tuen 500 000 euron kynnyksen ylittävien verotukien tallettamisen asiakastietojärjestelmään.

Esityksellä luotaisiin rekisteri viranomaisten käyttöön ohjaukseen ja seurantaan. Rekisterissä olisi sekä julkisia että salassa pidettäviä tietoja mutta rekisteri ei olisi julkinen rekisteri. Rekisteristä voidaan julkistaa julkiseksi määriteltyjä tietoja avoimen tietoverkon välityksellä. Tarkoituksena olisi laajentaa tietojen julkistamista koskevaa käytäntöä koskemaan kaikkia valtion viranomaisten myöntämiä tukia, josta tiedon tarvitsijat saisivat tarvitsemansa tiedot yhdestä hakukanavasta. Salassa pidettävät tiedot eivät olisi julkistettavissa yleisen tietoverkon välityksellä, mutta ne olisivat tukiviranomaisten käytettävissä siten kuin niiden tiedonsaantioikeudesta säädetään.

Tilastokeskus saisi esityksen mukaan nykyistä kattavamman yritystukiaineiston nopeammin. Tilastokeskus vastaa yksikkötason tietokanta-aineiston muodostamisesta ja jakelusta tutkijapalveluiden kautta. Edellä mainitun toteutuessa tiedot voidaan julkaista nopeammin ja kattavammin muun muassa tietosuoja- ja salassapitolainsäädäntö huomioiden. Tilastokeskukseen voidaan muodostaa säädösmuutoksen jälkeen kattavampi yritystukitietokanta tutkijapalveluiden kautta jaettavaksi käyttöluopaprosessin kautta.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

Muutos parantaa kokonaiskuvaa yritystuista ja niiden kohdentumisesta. Tietojen saatavuuden paranemisen arvioidaan lisäävän vaikuttavuustutkimusten määrää. Muutos vaikuttaa siten välillisesti kansantalouden resurssien tehokkaampaan ja vaikuttavampaan käyttöön. Lisäksi tietojen läpinäkyvyys lisää julkista kontrollia. Tuen myöntämisen oikeusvarmuus kasvaa keskitetyn tiettyjä tukia koskevan tukikumulaation paremman seurannan myötä. Muutos toteuttaa vuoden 2020 alusta voimaan tulevan, uuden tiedonhallintalain (HE 284/2018) edellytystä siitä, että tietoja saa kysyä asiakkaalta vain yhden kerran.

Muutoksella ei ole taloudellisia vaikutuksia yritysasiakkaille, mutta se vähentää hieman niiden hallinnollista taakkaa. Yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmään talletetaan tieto myös myönnettyistä ja maksetuista de minimis -tukien määristä, mikä helpottaa hieman tukikumulaation seurantaan. Hallinnollinen taakka vähenee, kun valtion viranomaisten, joiden tehtäviin tukea tai

tukiohjelmaa koskevat asiat lainsäädännön nojalla kuuluvat tai sellaisten yhteisöjen taikka säätiöiden, jotka myöntävät tuen viranomaisen puolesta, ei tarvitse kysyä yritykseltä, onko se saanut edellä mainituilta tahoilta vähämerkityksistä de minimis -tukea viimeisen kolmen verovuoden aikana. Kattava rekisteri palvelee sitä, että tukikumulaation seuranta voidaan toteuttaa osittain tukiviranomaisen eli valtion viranomaisen tai sen puolesta tukia välittävän yhteisön tai säätiön toimesta. De minimis -tuet ovat yrityskohtaisia, ja ne kasautuvat vain toisten de minimis -tukien kanssa. Jos viranomainen on varmistanut, ettei de minimis -tukien kokonaismäärä ylitä 200 000 euroa kolmen vuoden aikana, on tuen myöntäminen mahdollista. Kolmen vuoden ajanjaksolla tarkoitetaan käytännössä yrityksen nykyistä ja kahta edellistä verovuotta. Valtion viranomaisten myöntämien de minimis -tukien osalta rekisterin ulkopuolelle jää ainoastaan maa- ja metsätalouden alkutuotanto ja kalatalous, joita koskee omat de minimis -säännöt. Esimerkiksi Innovaatorahoituskeskus Business Finland tarkisti vuonna 2018 noin 3 600 kertaa yritysten de minimis -kumulaation tilan, kun asiakas haki sellaista rahoitusta, joka perustui de minimis -asetukseen. Esimerkiksi Etelä-Savon ELY keskus tarkisti vuonna 2018 noin 220 kertaa yritysten de minimis -kumulaation tilan lain 9/2014 mukaisten yritystukipäätösten osalta, noin 450 kertaa lain 916/2012 mukaisten yritystukipäätösten osalta sekä noin 150 kertaa ESR-hankkeiden ja palkkatukipäätösten osalta eli kaikkiaan yhteensä noin 820 kertaa. Valtionhallinto tekee kärkeästi arvioiden muutamia kymmeniä tuhansia de minimis -tukikumulaation tilan tarkistuksia yrityksiltä vuosittain. Tietoa joudutaan kuitenkin jatkossakin kysymään muiden kuin valtion viranomaisten tai niiden puolesta tukia välittävien yhteisöjen ja säätiöiden osalta. Muut tahot voivat hakea tietoa valtion tai niiden puolesta tukea myöntävien yhteisöjen ja säätiöiden myöntämisestä de minimis -tuista yleisessä tietoverkossa olevan julkisen hakupalvelun kautta. Komission hyväksymien tukiohjelmien ja ryhmäpoikkeusasetuksen mukaisesti myönnettyt tuet eivät vaikuta 200 000 euron de minimis -kiintiöön. Tältä osin on tarpeen tiedustella tuen hakijalta jatkossakin, onko hakija hakenut muita tukia samaan hankeeseen. Yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen mukaan myönnettävät tuet kasautuvat hankekohtaisesti. Asiakastietojärjestelmään ei talleteta tietoja haetuista tuista, joita ei ole vielä myönnetty. Lisätietoa de minimis -tuista työ- ja elinkeinoministeriön julkaisussa Opas de minimis -tuista (TEM oppaat ja muut julkaisut 21/2016).

Tiedot toimitetaan tukiviranomaisten taholta vain yhden kerran kattavasti yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmään. Keskitetty tietojen ilmoittaminen julkaisu- ja avoimuusveloitteen mukaisesti Euroopan komissiolle ja luovuttaminen Tilastokeskukselle tilastojen laatimiseksi parantavat tietojen luotettavuutta ja laatua. Jatkossa tukiviranomainen saa kattavat ja laadukkaat tiedot yritysten saamista valtion tukiviranomaisten tai niiden puolesta tukia myöntävien yhteisöjen ja säätiöiden valtioneuvoston yhdestä paikasta, eikä tietoja tarvitse tarkistaa yritykseltä. Tietojohtamisen näkökulmasta muutos merkitsee ajantasaisten tietojen nopeampaa saatavuutta.

Muutos aiheuttaa mahdollisesti vähäisiä kertaluonteisia hallinnollisia tiedonsiirto-kustannuksia eri tukiviranomaisissa perustamisvaiheessa ja ylläpitovaiheessa. Asiakastietovarannon ulkoiset rajapinnat ovat valmiina tiedon siirtoja varten. Muutos aiheuttaa kuitenkin asiakastietovarannon vähäisiä kertaluonteisia kustannuksia työ- ja elinkeinoministeriölle perustamisvaiheessa ja vähäisiä lisäkustannuksia ylläpitovaiheessa KEHA-keskuksessa. Työ- ja elinkeinoministeriö on tehnyt esiselvityksen tukitietojen tallettamisesta yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmään tarvittavista teknisistä muutoksista ja niiden kustannusvaikutuksista. Esiselvityksen mukaan arvioidut kertaluonteiset kustannukset yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmän laajentamiseksi yritystukien yhteiseksi tietovarannoksi ovat yhteensä alle 0,5 miljoonaa euroa. Vuosittaiset ylläpitokustannukset ovat noin 120 000 euroa.

Esityksen mahdollisia perus- ja ihmisoikeusvaikutuksia on valmistelussa arvioitu lähinnä perustuslain 10 §:ssä säädettyyn yksityisyyden suojaan ja erityisesti sen 1 momentin mukaiseen

henkilötietojen suojaan liittyen. Ehdotuksen suhdetta perustuslain 10 §:n 1 momentin sääntelyyn on käsitelty myös jäljempänä jaksossa 11 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys. Ehdotuksessa on kyse yrityksille myönnettyjä tukia koskevien, pääasiassa julkisten tietojen tallettamisesta ja luovuttamisesta. Näihin voi sisältyä myös henkilötietoja, ei kuitenkaan arkaluonteisia henkilötietoja. Tällaisia henkilötietoja ovat yrityksen nimessä esiintyvät henkilön nimitiedot. Yrityksen nimitieto on julkinen tieto. Henkilötietoja luovutettaisiin määrätyille tahoille EU-sääntelyyn sisältyvän velvoitteen noudattamiseksi, ja salassa pidettäviä tietoja luovutettaisiin laissa määritellyissä rajoissa ja määriteltyihin tarkoituksiin. Myös tukitietojen yleisen tietoverkon kautta tapahtuva luovuttaminen, joka koskee julkisia tukitietoja ja näihin mahdollisesti sisältyviä henkilötietoja, on ehdotuksessa rajattu siihen, mikä on välttämätöntä ja tavoiteltuun päämäärään nähden oikeasuhtaista. Ehdotetun sääntelyn ei katsota olevan ongelmallista perustuslain 10 §:ssä säädetyn yksityisyyden suojan kannalta, eikä sääntelyllä siis arvioida olevan tältä osin merkittäviä perusoikeusvaikutuksia. Ehdotuksella ei arvioida olevan myöskään muita perus- tai ihmisoikeusvaikutuksia.

4.2.1 Tiedonhallinta

Laissa julkisen hallinnon tiedonhallinnasta (906/2019) 8 §:n 1 momentin mukaan valtion virastojen ja laitosten on arvioitava tiedonhallintaan vaikuttavien muutosten taloudelliset vaikutukset tehdessään 5 §:n 3 momentin mukaista arviointia. 5 §:n 3 momentin mukaan tiedonhallintamallin tulee sisältää tiedot tietoaineiston arkistoon siirtämisestä, arkistointitavasta ja arkistopaikasta tai tuhoamisesta. 8 §:n 2 momentin mukaan toimialasta vastaavan ministeriön on laadittava 5 §:n 3 momentin mukainen arviointi, kun valmisteltavat säännökset vaikuttavat tietoaineistoihin ja tietojärjestelmiin. Lisäksi ministeriön on arvioitava suunniteltujen säännösten vaikutukset asiakirjojen julkisuuteen ja salassapitoon.

Yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmää koskeva säädösmuutos muuttaa työ- ja elinkeinoministeriön omistaman Yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmän (asiakastietovaranto ATV) tietopohjaa ja käyttäjäkuntaa sekä tietojen luovuttamista. Asiakastietovaranto on yhteinen tietoa koostava tietovaranto ja arkistointivelvoite säilyy tukiviranomaisilla.

Säädös sisältää tallettamisvelvollisuuden, joka koskee SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 mukaisesti tukien myöntämistä ja maksamista koskevia tietoja. Yritystukien yhteiseen asiakastietojärjestelmään talletettaisiin uusina tietoina SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan mukaiset valtiontuet. Tallettamisvelvollisuus koskisi taloudelliseen toimintaan myönnettävän tuen yleisistä edellytyksistä annetun lain 2 §:n 3 kohdassa tarkoitettuja tukiviranomaisia. Vastuu tukitietojen tallettamisesta ja oikeellisuudesta olisi tukiviranomaisilla. Tietojen tallettaminen tapahtuu joko teknisen rajapinnan tai toteutettavan asiointiratkaisun kautta.

Uusista tiedon tallettajista tulisi laissa tarkoitettuja rekisterinpitäjiä. Uudet rekisterinpitäjät eivät kuitenkaan tule lain 5 §:n 1–3 momenteissa tarkoitetun laajemman käyttötarkoituksen piiriin. Vastaavasti ne rekisterinpitäjät, jotka eivät ole taloudelliseen toimintaan myönnetyn tuen yleisistä edellytyksistä annetun lain 2 §:n 3 kohdan mukaisia tuliviranomaisia eivät saa käyttöönsä 7 a §:ssä tarkoitettuja tukitietoja. Tietojen säilyttämis- ja arkistointivastuu on edelleen tukiviranomaisilla. Tiedolla johtamisen tarkoituksenmukainen tietojen säilytysaika yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmässä on 5–10 vuotta.

Työ- ja elinkeinoministeriöllä olisi velvollisuus ilmoittaa julkaisu- ja avoimuusvelvoitteen alaisen tuen myöntämistä koskevat tiedot Euroopan komissiolle mainitun velvoitteen täyttämiseksi. Tietojen ilmoittaminen toteutetaan teknisen rajapinnan kautta. Tukiviranomaisilla säilyy velvollisuus ilmoittaa tiedot yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmään julkaisu- ja avoimuusvel-

voitteen toteuttamiseksi. Tiedot toimitetaan teknisen rajapinnan kautta. Työ- ja elinkeinoministeriö voi julkistaa tietoja myönnettyistä ja maksetuista tuista ja luovuttaa niitä yleisen tietoverkon välityksellä. Tätä varten tarkoituksena on toteuttaa julkinen hakuportaali.

Yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmästä saa luovuttaa tilastojen laatimiseksi välttämättömiä tietoja Tilastokeskukselle. Tietojen luovuttaminen toteutetaan teknisen rajapinnan kautta. Esityksellä ei muuteta Tilastokeskuksen roolia yritystukitietojen välittäjänä tutkijapalveluiden kautta tutkijoiden hyödynnettäväksi.

Muutoksella ei arvioida olevan muita vaikutuksia.

5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset

Vaihtoehtoisesti yhteisestä yritystukirekisteristä olisi ollut mahdollista säätää joko eräiden valtiontukea koskevien Euroopan unionin säännösten soveltamisesta annetussa laissa (300/2001) tai taloudelliseen toimintaan myönnetyn tuen yleisistä edellytyksistä annetussa laissa (429/2016). Laki eräiden valtiontukea koskevien Euroopan unionin säännösten soveltamisesta koskee EU:n valtiontukia koskevan niin sanotun menettelyasetuksen (neuvoston asetus (EU) 2015/1589 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä) määräysten kansallista toteuttamista. Taloudelliseen toimintaan myönnettävän tuen yleisistä edellytyksistä annettu laki puolestaan kattaa kaikki EU-valtiontukisäännöt täyttävät tuet (SEUT sopimus 107 artikla 1 kohta) taloudelliseen toimintaan lukuun ottamatta maa- ja metsätalouden alkutuotannon sekä kalatalouden tukia sekä muita etuuksia elinkeinoelämälle, joita ovat muun muassa erilaiset valmisteveron huojennukset. Laissa taloudelliseen toimintaan myönnettävän tuen yleisistä edellytyksistä voitaisiin säätää tietojen tallettamisesta yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmään. Kyseinen laki ei ole kuitenkaan menettelytapalaki. Taloudelliseen toimintaan myönnetyn tuen yleisistä edellytyksistä annettuun lakiin olisi kuitenkin tarkoituksenmukaista lisätä viittaussäännös siitä, että tallettamisvelvollisuudesta säädetään yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmässä annetussa laissa.

Edelleen yhtenä vaihtoehtona tarkasteltiin asiasta säätämistä yleisessä valtionavustuslaissa (688/2001), koska valtaosa suorista tuista myönnetään sen nojalla. Yleistä valtionavustuslakia sovelletaan avustusmuotoisiin sekä ei-taloudellisiin että taloudellisiin tukiiin. Yritystukien yhteisestä tietovarannosta ei kuitenkaan voida säätää yleisessä valtionavustuslaissa, koska sitä sovelletaan vain avustusmuotoisiin tukiiin. Yhteisen tietovarannon ulkopuolelle jäisivät siten tällöin verotuet, lainat, korkotuet, takaukset, takuut, oman pääoman ehtoinen rahoitus ja muut järjestelyt, joihin sisältyy taloudellista etua.

Niin sanottuna 0-vaihtoehtona voitaisiin pitää ratkaisua, jossa ei toteutettaisi säästötoimia. Mikäli yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmää ei laajennettaisi koskemaan kaikkia SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan mukaisia tukia, joita laissa taloudelliseen toimintaan myönnetyn tuen yleisistä edellytyksistä tarkoitettujen valtion viranomaiset tai niiden puolesta tukia myöntävät yhteisöt tai säätiöt myöntävät ja jotka kuuluvat kyseisen lain soveltamisalaan, julkaisu- ja avoimuusveloitteen toteutumisen laadusta ei ole tietoa. Tukien läpinäkyvyys, vaikuttavuuden arviointi ja kohdentumisen seuranta säilyisivät nykyisellä tasolla. Yrityksiltä kysyttäisiin edelleen tietoja myönnettyistä tuista, koska tukiviranomaisten tietojärjestelmät eivät vaihda tietoja keskenään. Edellä kuvattu 0-vaihtoehto ei ole tiedonhallintalain mukainen.

Euroopan unionin julkaisu- ja avoimuusvelvoite koskee SEUT-sopimuksen 107 artiklan kohdan 1 mukaisia tukia. Laki taloudelliseen toimintaan myönnetyn tuen yleisistä edellytyksistä soveltamisala vastaa 107 artiklan 1 kohtaa poikkeuksena maa- ja metsätalouden alkutuotanto ja kalatalous. Lain mukaisia tukiviranomaisia ovat valtion viranomaiset, jonka tehtäviin tukea tai tukiohjelmaa koskevat asiat lainsäädännön nojalla kuuluvat tai sellaista yhteisöä taikka säätiötä, joka myöntää tuen viranomaisen puolesta. Kunnat, kuntayhtymät, muut julkisyhteisöt tai julkisoikeudelliset laitokset, yhtiöt, säätiöt, yhdistykset ja Ahvenanmaan maakunta eivät ole lain soveltamisalan mukaisia tukiviranomaisia mutta Euroopan unionista tehty sopimus sekä julkaisu- ja avoimuusvelvoite koskevat myös niitä. Maakunnan liitot ovat tässä tarkoitettuja muita julkisyhteisöjä.

Tallettamisvelvollisuus ei lainsäädännön johdonmukaisuussyistä koske maa- ja metsätalouden alkutuotantoa ja kalataloutta eikä tiettyjä valtiontukia, joiden toimeenpano kuuluu maa- ja metsätalousministeriölle. Maa- ja metsätalouden alkutuotantoa ja kalataloutta koskevat erilaiset EU:n ilmoitus-, julkaisu- ja avoimuusvelvoitesäännökset ja lisäksi kyseiset tuet eivät ole taloudelliseen toimintaan myönnetyn tuen yleisistä edellytyksistä annetun lain soveltamisalan mukaisia. Käytännössä rajausta tarkoittaa sitä, että muun muassa kestävän metsätalouden tuet (ns. Kemera -tuet) ja maaseutuelinkeinojen korkotuki jäävät pois tallettamisvelvollisuuden piiristä. Maatalouden alkutuotanto sisältää myös maatalousyrittäjien, turkistuottajien ja poronhoitajien lomituspalvelut, jonka osalta tallettamisvelvollisuutta on tarkoitus arvioida myöhemmin.

Yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmään sisältyisivät SEUT-sopimuksen 107 artiklan kohdan 1 mukaiset tuet. Tiedot sisältävät myös valtion viranomaisten tai niiden puolesta tukia myöntävien yhteisöjen tai säätiöiden myöntämät de minimis -tuet. Maa- ja metsätalousministeriö vastaa kuitenkin maa- ja metsätalousministeriön tukitietojen ilmoittamisesta Euroopan komissiolle. Verotuet talletetaan yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmään ja ilmoitetaan komissiolle vain siltä osin kuin tiedot ovat EU:n avoimuusvelvoitteen mukaisia eli koskien yli 500 000 euron myönnettyjä tukipäätöksiä. Valmisteverotusta koskevien salassapitosäännösten muuttaminen edellyttäisi kokonaisvaltaista tarkastelua, mikä ei sisälly tähän lainsäädäntöhankkeeseen (verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annettu laki (1346/1999)).

Kunnat, maakunnan liitot ja yksityiset tahot myöntävät SEUT sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan mukaisia tukia joko välittävänä toimieliminä valtion puolesta tai omina tukina. Nykyisen yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmästä annetun lain mukaan kunnat voivat tallettaa tietoja yrityksille myönnettyistä tuista yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmään, mutta niillä ei ole katseluoikeutta tietoihin. Kunnat, maakunnan liitot tai yksityiset tahot eivät ole toistaiseksi tallettaneet tukitietoja järjestelmään. Kuntien, kuntayhtymien ja muiden julkisyhteisöjen tallettamisvelvollisuutta voidaan arvioida myöhemmin, kun on ensin saatu kokemuksia yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmän toimivuudesta valtion viranomaisten tai niiden puolesta tukia myöntävien yhteisöjen ja säätiöiden kesken. Tallettamisvelvollisuuden tulisi koskea johdonmukaisesti koko kuntakenttää tai kattavasti tiettyä selkeää osaa siitä (esimerkiksi kaikki kuntien elinkeino-yhtiöt tai kaikki maakunnan liitot).

Muista kuin SEUT sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan mukaisista verotuista ei ole olemassa saajakohtaisia julkisia tietoja eli tuen saaja ei ilmoita saamaansa verotukea Verohallinnolle eikä Verohallinto tee laskennallisia arvioita saajakohtaisesti verotuista. Valtiovarainministeriö arvioi näiden verotukien kokonaismäärän vuositasolla. Yhteinen tietovaranto ei sisältäisi niitä veroetuksia elinkeinoelämälle, joita ei ole määritelty SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan mukaisiksi valtiontuiksi. Tällaisia ovat esimerkiksi erilaiset valmisteveron alennukset, alennetut arvonlisäverokannat ja erilaiset menojaksotuksiin liittyvät etuudet. Saajakohtaisia verotukitie-

toja on saatavilla vain artiklan 107 mukaisista verotuista, koska EU:n julkaisu- ja avoimuusvelvoite niin edellyttää. Avoimuusvelvoitteeseen perustuen verotukien julkisuudesta ja ilmoittamisesta säädetään erikseen kansallisessa lainsäädännössä.

Valtiovarainministeriön Valtionavustustoiminnan kehittämis- ja digitalisointihanke kattaa yleisen valtionavustuslain mukaiset avustukset, joita ovat avustukset sekä taloudelliseen että eitaloudelliseen toimintaan. Hankkeessa digitalisoidaan valtionavustusten myöntämisprosessi ministeriöissä. Hanke ei koske kaikkia yritystuen muotoja. Valtionavustusten digitalisaatiohanke tukee yritystukien yhteistä tietovarantoa siten, että sen kautta saataisiin jatkossa ministeriöissä nykyisin manuaalisesti tehdyt tukipäätökset sähköisesti yritystukien asiakastietojärjestelmään. Ministeriöissä on noin 20 kpl määrältään pieniä tukiohjelmia (yhteensä noin 70 kpl tukiohjelmia), jotka myönnetään nykyisin manuaalisesti. Lisäksi tukiviranomaiset voivat myöntää tukia tukiohjelman ulkopuolella, mutta niiden määrä on vähäinen. Ne tuet, jotka eivät ole nykyisin tietojärjestelmässä, siirrettäisiin yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmään väliaikaisen siirtoikunan kautta siihen asti, kunnes tiedot ovat saatavilla Valtionavustustoiminnan kehittämis- ja digitalisointihankkeen kehittämän julkisen tietovarannon kautta, arviolta aikaisintaan vuonna 2021.

Tilastoviranomaisella on lainsäädännön mukaan laaja tiedonsaantioikeus koskien tilastojen laadintaa. Tilastolaki ei mahdollista saajakohtaisten tietojen luovuttamista, mikä on edellytyksenä tukikumulaation seurannalle ja avoimuusvelvoitteen täyttämiseksi. Tilastot laaditaan vuosittain. Vaihtoehto ei mahdollista tietojen yhteiskäytön laajentamista myöhemmin.

5.2 Ulkomaiden lainsäädäntö ja muut ulkomailla käytetyt keinot

Euroopan komission kilpailun pääosasto kannustaa jäsenmaita perustamaan keskitettyjä tietojärjestelmiä taloudelliseen toimintaan myönnettyjen tukien valtiontukisääntöjen toteutumisen varmistamiseksi sekä tehokkaan ja laadukkaan raportoinnin järjestämiseksi komission julkaisu- ja avoimuusvelvoitteen täyttämiseksi. Komissio on edellyttänyt vuosien 2004–2007 EU:n laajentumiskierroksella ja Kroatian laajentumisneuvottelujen yhteydessä, että uusilla jäsenmailla tulee olla kansallinen tukirekisteri. Italiassa ja Virossa on keskitetty kansallinen de minimis -tukirekisteri. Muutamissa jäsenmaissa kuten Romaniassa ja Unkarissa on käynnissä valmistelu keskitettyjen tietojärjestelmien perustamiseksi. Tanskalla, Ruotsilla ja Norjalla ei ole keskitettyä tietovarantoa eikä kansallista de minimis -tukirekisteriä. Itsehallinnollisten maakuntien ja kuntien päätösvalta ja niillä olevat erilaiset tietojärjestelmät on koettu eri maissa haasteellisiksi harkittaessa kansallisten de minimis -tukirekistereiden perustamista.

6 Lausuntopalaute

Lausuntoja saapui 29 kpl seuraavilta tahoilta: Oikeuskanslerinvirasto, valtioneuvoston kanslia, oikeusministeriö, valtiovarainministeriö, ulkoministeriö, sisäministeriö, puolustusministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö, ympäristöministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö, maa- ja metsätalousministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, Aluehallintovirastojen hallinto- ja kehittämispalvelut, Elinkeinoelämän keskusliitto EK, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes, Verohallinto, Ruokavirasto, Liikenne- ja viestintävirasto Traficom, Valtiokonttori, Pirkanmaan ELY-keskus, Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA, Finnvera Oyj, Innovaatorahoituskeskus Business Finland, Business Finland Venture Capital Oy, Suomen elokuvaseätiö sr., Audiovisuaalisen kulttuurin edistämiskeskus AVEK (Kopiosto), Elinkeinoelämän tutkimuslaitos Etlä, Valtion taloudellinen tutkimuskeskus VATT ja Suomen Kuntaliitto.

Pääosin lausunnoissa kannatettiin esitystä. Lausunnoissa kiinnitettiin huomiota muun muassa tallettamisvelvollisuuden soveltamisalaan kuntia ja kuntayhtymiä koskien, henkilötietojen käsittelyyn, 14 vuorokauden määräaikaan koskien myöntämistietojen tallettamisvelvollisuutta, tallettavien tietojen täsmentämistarpeeseen koskien tiettyjä tukia ja työmäärän lisääntymiseen erityisesti takautuvasti tallettavien tietojen osalta. Oikeuskanslerinvirasto kiinnitti lausunnoissaan huomiota henkilötietojen käsittelyyn ja perustuslainmukaisuuden arviointiin. Valtioneuvoston kanslia, Puolustusministeriö ja Aluehallintovirastot ilmoittivat, ettei niillä ole lausuttavaa. Tutkimuslaitosten mukaan esitys parantaa tukijärjestelmän läpinäkyvyyttä ja tukien empiirinen vaikuttavuuden arviointi lisääntyy. Lisäksi esitys parantaa yritystukijärjestelmän seurannan edellytyksiä ja läpinäkyvyyttä.

Lausuntojen pohjalta tarkistettiin 10 §:n 1 ja 4 momenttia ja täydennettiin perusteluita. Oikeusministeriö piti välttämättömänä perustuen Perustuslakivaliokunnan kannanottoon, että 10 §:n 1 momenttiin lisätään, että yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmässä olevia nykyisiä 7 §:n mukaisia tietoja voi luovuttaa vain tarpeellisin osin. Lisäksi oikeusministeriön lausuntoon perustuen korjattiin 10 §:n 4 momenttia siten, että tietoja voidaan luovuttaa Tilastokeskukselle tilastolain (280/2004) 14 ja 15 §:ssä säädetyn lisäksi. Lisäksi 10 §:n 1 ja 4 momenttiin tehtiin tekniset tarkistukset maa- ja metsätalousministeriön ja oikeusministeriön lausuntojen perusteella. Perusteluita täydennettiin henkilötietojen käsittelyn ja perustuslain mukaisuuden arvioinnin osalta Oikeuskanslerinviraston ja oikeusministeriön lausuntojen mukaisesti. Takautuvasta ilmoitettavien tietojen osalta tallettamisvelvollisuus koskee vain olemassa olevia tietoja. Liikennepalveluiden tallettamisvelvollisuutta tarkennettiin liikenne- ja viestintäministeriön ehdotuksen mukaisesti. Lisäksi perusteluihin tehtiin teknisiä tarkistuksia.

Hallituksen esitys on laintarkastettu oikeusministeriössä. Esityksestä on sen jälkeen tehty Oikeuskanslerinviraston ennakkotarkastus.

7 Säännöskohtaiset perustelut

7.1 Laki yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmästä

3 §. Määritelmät. Pykälän 1 kohdan määritelmää yrityksestä esitetään muutettavaksi vastaamaan EU:n valtioneukisääntelyn mukaista yrityksen määritelmää. Lain määritelmä yrityksestä laajenee esityksessä, mutta muutoksen käytännön merkitys on todennäköisesti vähäinen, koska Suomessa pääosa taloudelliseen toimintaan myönnetyn tuen saajista on rekisteröityinä yritys- ja yhteisötietokantaan. Erona nykyiseen määritelmään on, että uusi EU:n valtioneukisääntelyn mukainen määritelmä yrityksestä sisältää myös henkilölle myönnettävät tuet taloudelliseen toimintaan kuten starttirahan. Uusi yrityksen määritelmä kattaa nykyisen lain määritelmän yrityksestä, jolla tarkoitetaan yritys- ja yhteisötietolain mukaan yritys- ja yhteisötietojärjestelmään rekisteröityä yritystä ja yhteisöä sekä sitä vastaavaa ulkomaista yritystä ja yhteisöä. Myös taloudelliseen toimintaan myönnetyn tuen yleisistä edellytyksistä annetussa laissa taloudellisen toiminnan käsite vastaa EU:n valtioneukisääntelyn mukaista määritelmää. Ehdotuksen mukaan yrityksellä tarkoitettaisiin taloudellista toimintaa harjoittavia yksiköitä riippumatta niiden oikeudellisesta muodosta tai rahoitustavasta.

Sekä yrityksen että taloudellisen toiminnan käsitteet ovat EU:n valtioneukisääntelyssä laajat. Euroopan unionin tuomioistuimien johdonmukaisesti määritellyt yritykset taloudellista toimintaa harjoittaviksi yksiköiksi, riippumatta niiden oikeudellisesta muodosta ja rahoitustavasta. Ratkaisevaa arvioinnissa on harjoitettavan toiminnan luonne. Taloudellista toimintaa on kaikki toiminta, jossa tavaroita tai palveluja tarjotaan markkinoilla. Myös voittoa tavoittelemattomat yksiköt voivat harjoittaa taloudellista toimintaa. Toiminta voi olla taloudellista, vaikka siihen kytkeytyisi yleiseen etuun liittyviä velvoitteita, erityisoikeuksia, yksinoikeuksia tai toimintaa

tuettaisiin julkisin varoin. Pelkkää hyödykkeen ostamista tai hankintaa ei pidettäisi lähtökohdaisesti taloudellisena toimintana, jos hyödykkeet on hankittu käytettäväksi muussa kuin taloudellisessa toiminnassa. Myös yksityinen ammatin- tai elinkeinonharjoittaja voi harjoittaa taloudellista toimintaa. Taloudellisen toiminnan käsitteen määrittelystä seuraa, että soveltamisalan ulkopuolelle jäisivät esimerkiksi suoraan luonnollisille henkilöille maksettavat sosiaaliturvatuudet.

Yritys- ja yhteisötietolain (244/2001) mukaisesti yrityksellä tarkoitetaan yritys- ja yhteisötietojärjestelmään rekisteröityä yritystä ja yhteisöä sekä sitä vastaavaa ulkomaista yritystä ja yhteisöä. Lain 2 §:n mukaan yhteisöllä tarkoitetaan 3 §:n 1 momentissa mainittuja yksityis- ja julkisoikeudellisia oikeushenkilöitä ja yrityksellä elinkeinotoimintaa harjoittavaa yhteisöä ja luonnollisen henkilön elinkeinoa sekä muita 3 §:n 1 momentissa mainittuja rekisteröitäviä yksiköitä. 3 §:n kohdan mukaan Yritys- ja yhteisötietojärjestelmään rekisteröitävät yritykset ja yhteisöt ovat:

- 1) elinkeinotoimintaa harjoittava luonnollinen henkilö ja kuolinpesä;
- 2) avoin yhtiö, kommandiittiyhtiö, osakeyhtiö, osuuskunta, yhdistys, säätiö ja muu yksityisoikeudellinen oikeushenkilö;
- 3) valtio ja sen laitos, kunta, kuntayhtymä, seurakunta ja muu uskonnollinen yhdyskunta sekä muu julkisoikeudellinen oikeushenkilö;
- 4) eurooppayhtiö, eurooppaosuuskunta ja eurooppalainen taloudellinen etuyhtymä; (19.10.2006/909)
- 5) ulkomaisen yhteisön tai säätiön Suomessa oleva sivuliike;
- 6) arvonlisäverolain (1501/1993) mukaisesti arvonlisäverovelvollisten rekisteriin merkittävä ulkomainen elinkeinonharjoittaja;
- 7) tuloverolaissa (1535/1992) tarkoitettu elinkeino- tai verotusyhtymä; sekä
- 8) tuloverolaissa tarkoitettu yhteisetuus.

Yrityksen määritelmän muutos ei vaikuta nykyisten yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmän käyttäjien tai tukiviranomaisten toimintaan.

Pykälän 2 kohdan määritelmää yrityspalvelusta esitetään laajennettavaksi siten, että se tarkoittaisi myös taloudelliseen toimintaan myönnettävän tuen yleisistä edellytyksistä annetun lain 2 §:n 3 kohdassa tarkoitettujen tukiviranomaisten tarjoamaa, myöntämää ja niiden varoista maksettavaa tukea.

Laissa taloudelliseen toimintaan myönnettävän tuen yleisistä edellytyksistä tarkoitettuja tukiviranomaisia ovat muun muassa valtioneuvoston kanslia, työ- ja elinkeinoministeriö, maa- ja metsätalousministeriö, valtiovarainministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö, ympäristöministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, oikeusministeriö, ulkoministeriö, Verohallinto, Valtiokonttori, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset, työ- ja elinkeinotoimistot, Innovaatorahoituskeskus Business Finland, Business Finland Venture Capital Oy, valtion erityisrahoitusyhtiö, aluehallintovirastot, Ruokavirasto, Liikenne- ja viestintävirasto, Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA, energiavirasto, Audiovisuaalisen kulttuurin edistämiskeskus AVEK (Kopiosto),

Suomen Elokuvasäätiö ja ulkomaan edustukseen kuuluvat edustustot. Myös Sitra ja Suomen Pankki ovat myöntäneet yksittäisiä tukia.

Taloudelliseen toimintaan myönnettävän tuen yleisistä edellytyksistä annetun lain 2 §:n 3 kohdan tarkoittamia muita kuin valtion tukiviranomaisia ovat nykyisin Business Finland Venture Capital Oy, Audiovisuaalisen kulttuurin edistämiskeskus AVEK (Kopioisto) ja Suomen Elokuvasäätiö.

Yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmälain 3 §:n 2 kohdassa viitattuja alueiden kehittämisestä ja rahoituksesta annetun lain 2 §:n 13 kohdassa tarkoitettuja välittäviä toimielimiä ovat nykyisin työ- ja elinkeinoministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, neljä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusta, yhdeksän maakunnan liittoa ja Business Finland Oy. Rakennerahastovarojen myöntämistä ja maksamista koskevat tiedot voidaan tallettaa yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmään jo nykyisen lainsäädännön nojalla. Tukia koskevat tiedot ovat työ- ja elinkeinoministeriön omistamassa ns. EURA -tietojärjestelmässä. Rakennerahastovarojen myöntämis- ja maksamistiedot lisäävät osaltaan yritystukien tietovarannon kattavuutta EU-rahoitusohjelmien osalta. Maakunnan liitot tulisivat siten tallettamisvelvollisuuden piiriin siltä osin kuin ne myöntävät tukia valtion puolesta välittävinä toimieliminä.

Yrityspalvelun määritelmän muutos ei vaikuta nykyisten yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmän käyttäjien tai tukiviranomaisten toimintaan.

Pykälän asiakastietojen määritelmää koskevaan 3 kohtaan esitetään lisättäväksi maininta uudessa 7 a §:ssä tarkoitetuista tiedoista, koska laissa säädetään asiakastietojen käytöstä.

Pykälään esitetään lisättäväksi uusi 4 momentti, jossa määriteltäisiin julkaisu- ja avoimuusvelvoite. Sen mukaan julkaisu- ja avoimuusvelvoitteella tarkoitettaisiin Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 92 ja 93 artiklan soveltamisesta tiettyihin valtion monialaisen tuen muotoihin annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 994/98 1 artiklan ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta tiettyihin valtion monialaisen tuen muotoihin annetun neuvoston asetuksen (EU) 2015/1588 1 artiklan perusteella annettujen komission ryhmäpoikkeusasetusten mukaisia velvoitteita, komission valtioneuvoston suosittelemissa ja puitteissa asetettuja julkaisu- ja avoimuusvelvoitteita. Komission valtioneuvoston suosittelemissa ja puitteissa on annettu laajakaistatuista, aluetuista, tuista elokuva- ja AV-alalle, riskirahoitustuista, tuista lentoasemille ja -yhtiöille, energia- ja ympäristönsuojelutuista, tuista tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaan, pelastamis- ja rakenneuudistustuista, tuista Euroopan yhteistä etua koskevien tärkeiden hankkeiden edistämiseen sekä komission 1.7.2016 alkaen suoraan perussopimuksen nojalla hyväksymistä tuista.

Eräiden valtion tukea koskevien Euroopan unionin säännösten soveltamisesta annetun lain 2 a §:ssä tukitietojen julkaisu- ja avoimuusvelvoitteesta säädetään, että tukea myöntävän valtion, kunnan, kuntayhtymän, muun julkisyhteisön tai julkisoikeudellisen laitoksen, yhtiön, säätiön, yhdistyksen tai valtion erityisrahoitusyhtiön velvollisuudesta ilmoittaa yksittäistä valtioneuvoston tukea koskevat tiedot julkaistaviksi säädetään Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 92 ja 93 artiklan soveltamisesta tiettyihin valtion monialaisen tuen muotoihin annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 994/98 1 artiklan ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta tiettyihin valtion monialaisen tuen muotoihin annetun neuvoston asetuksen (EU) 2015/1588 1 artiklan perusteella annetuissa komission ryhmäpoikkeusasetuksissa. Jos yksittäisen valtioneuvoston tuen myöntäminen perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan 3 kohdan mukaisessa ilmoitusmenettelystä tehtyyn komission päätökseen, nou-

datetaan kyseisessä päätöksessä mainittuja julkaisu- ja avoimuusvelvoitteita. Kyse on informaatiivisesta säännöksestä, jonka tavoitteena on varmistaa EU:n valtiontukilainsäädännön Suomea velvoittavan julkaisuvelvoitteen täytäntöönpano.

Velvoite koskee laajasti kaikkia julkisia varoja myöntäviä tahoja silloin, kun SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan valtiontuen edellytykset täyttyvät ja tuki myönnetään joko voimassa olevien ryhmäpoikkeusasetusten säännösten mukaisena tukena tai SEUT-sopimuksen 108 artiklan 3 kohdan mukaisessa ilmoitusmenettelyssä tehdyn komission päätöksen perusteella.

Kyseisen lain 2 a §:n mukaan tukea myöntävä taho vastaa tukitietojen julkaisu- ja avoimuusvelvoitteen täyttämistä. Esimerkiksi, jos tuen myöntää valtion viranomaisena elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus (ELY-keskus), se myös huolehtii tukitietojen julkaisu- ja avoimuusvelvoitteen täyttämistä. Julkaisu- ja avoimuusvelvoitteen täyttämistä vastuussa olevan viranomaisen täytyisi siis huolehtia siitä, että ryhmäpoikkeusasetusten mukaiset ja vastaavat muihin valtiontukisääntöihin perustuvat julkaistavat tiedot syötetään joko manuaalisesti tai sähköisesti kansalliseen tietojärjestelmään.

EU:n valtiontukisääntelyn mukaisten julkaisu- ja avoimuusvelvoitteiden ulkopuolelle jäävät tällä hetkellä yleisiin taloudelliseen tarkoitukseen liittyviä palveluita (SGEI) koskevaan komission päätökseen 2012/21/EU sekä komission SGEI-puitteisiin 2012/C8/02 perustuvat järjestelyt, koska niissä on erityissääntelyä tietojen julkaisuvelvoitteista. Tukitietojen julkaisuvelvoitetta ei ole tällä hetkellä meriliikenteen valtiontukisuuntaviivoihin (2004/C 13/03) perustuvissa merenkulun tuissa. Rautateiden ja maanteiden julkisista henkilöliikennepalveluista sekä neuvoston asetusten (ETY) N:o 1191/69 ja (ETY) N:o 1107/70 kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1370/2007 perusteella rahoitettavat tukijärjestelyt eivät kuulu tukitietojen julkaisuvelvoitteen piiriin. Julkaisuvelvoitetta ei ole myöskään vanhojen perussopimuksen perusteella jo hyväksytyissä tukiohjelmissa, joita ei ole mukautettu uudistuneiden valtiontukisääntöjen mukaisiksi sekä vähämerkityksisiä tukia koskevassa niin sanottu de minimis -tukisääntelyssä.

4 §. Asiakastietojärjestelmä. 4 §:n 1 momenttiin esitetään lisättäväksi tietoja tallettaviksi tahtoiksi taloudelliseen toimintaan myönnetyn tuen yleisistä edellytyksistä annetun lain 2 §:n 3 kohdassa tarkoitettujen tukiviranomaisien. Tukiviranomaisella tarkoitetaan sitä valtion viranomaisesta, jonka tehtäviin tukea tai tukiohjelmaa koskevat asiat lainsäädännön nojalla kuuluvat tai sellaista yhteisöä taikka säätiötä, joka myöntää tuen viranomaisen puolesta. Tukiviranomaisella tarkoitetaan sitä valtion viranomaisesta, joka muun lainsäädännön perusteella toimii kussakin valtionavustuksessa tukiviranomaisena. Laissa ei siis säädetä, mikä viranomainen kulloinkin käyttää tukiviranomaisen toimivaltaa. Valtion hallinto-organisaatiosta ja siihen kuuluvien viranomaisten tehtävistä säädetään yksityiskohtaisesti kutakin viranomaisesta koskevassa laissa ja sen nojalla annetuissa asetuksissa.

Käytännössä esimerkiksi ministeriöt valmistelevat tukiohjelmat ja valtion talousarvioon perustuvat tukiohjelman ulkopuoliset yksittäiset tuet. Varsinainen tuen myöntäminen tapahtuu usein aluehallinnossa, esimerkiksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksissa ja Verohallinnossa.

Laissa tarkoitettuja tukiviranomaisia ovat muun muassa valtioneuvoston kanslia, työ- ja elinkeinoministeriö, maa- ja metsätalousministeriö, valtiovarainministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö, ympäristöministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, oikeusministeriö, ulkoministeriö, Verohallinto, Valtiokonttori, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset, työ- ja elinkeinotoimistot, Innovaatorahoituskeskus Business Finland, Business Finland Venture Capital Oy, valtion erityisrahoitusyhtiö, aluehallintovirastot, Ruokavirasto, Liikenne- ja viestintävirasto, Asu-

misien rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA, energiavirasto, Audiovisuaalisen kulttuurin edistämiskeskus AVEK (Kopioisto), Suomen Elokuvasäätiö ja ulkomaan edustukseen kuuluvat edustustot. Myös Sitra ja Suomen Pankki ovat myöntäneet yksittäisiä tukia.

6 §:n 1 momentin mukaan työ- ja elinkeinoministeriö ja asiakastietojärjestelmään tietoja tallettavat 4 §:n 1 momentissa tarkoitetut tahot ovat asiakastietojärjestelmän yhteisrekisterinpitäjiä. 6 §:n 2 momentin mukaan työ- ja elinkeinoministeriö vastaa asiakastietojärjestelmän yleisestä toiminnasta sekä teknisestä käyttöyhteydestä tietojen tallettamista, yhdistämistä, luovuttamista ja muuta käsittelyä varten. Työ- ja elinkeinoministeriö vastaa tietojärjestelmän käytettävyydestä sekä siihen sisältyvien tietojen eheydestä, suojaamisesta ja säilyttämisestä. Työ- ja elinkeinoministeriö vastaa asiakastietojärjestelmässä suoritettavan henkilötietojen käsittelyn osalta tietosuojasuojan 25 artiklassa tarkoitetusta sisäänrakennetusta ja oletusarvoisesta tietosuojasta, 32 artiklassa tarkoitetusta käsittelyn turvallisuudesta, 35 artiklassa tarkoitetusta tietosuojaa koskevasta vaikutustenarvioinnista ja 36 artiklassa tarkoitetusta ennakkokuulemisesta sekä muista sellaisista tietosuojasuojasuojassa säädettyistä rekisterinpitäjän velvollisuuksista, jotka koskevat tietojärjestelmän tietoturvallisuutta. Työ- ja elinkeinoministeriöllä ei ole oikeutta määrätä tietojärjestelmään talletetuista tiedoista eikä luovuttaa niitä, ellei laissa toisin säädetä. 6 §:n 3 momentin mukaan asiakastietojärjestelmään tietoja tallettavat 4 §:n 1 momentissa tarkoitetut tahot toimivat talletetun tiedon rekisterinpitäjinä tallettamiensa tietojen osalta, vastaavat muista kuin tämän pykälän 2 momentissa tarkoitetuista rekisterinpitäjän velvollisuuksista sekä päättävät tallettamiensa tietojen luovuttamisesta asiakastietojärjestelmän kautta. Asiakastietojärjestelmään tietoja tallettanut taho vastaa tietojen oikeellisuudesta ja ajantasaisuudesta.

Pykälän 1 momentissa säädetään, että tietoja talletetaan yhteistä käyttöä ja 5 §:ssä säädettyjä tarkoituksia varten. 5 §:ään esitetään lisättäväksi uusi 4 momentti, jonka mukaan asiakastietojärjestelmän kautta saatavia 7 a §:ssä tarkoitettuja tietoja käytetään ns. vähämerkityksisten tukien eli de minimis -tukien tukikumulaation seurantaan, tukitietojen julkaisu- ja avoimuusvelvoitteen täyttämiseksi sekä tilastojen laatimiseen. 4 §:n 1 momenttia esitetään vastaavasti täydennettäväksi siten, että tietoja talletetaan myös 5 §:ssä säädettyjä tarkoituksia varten. Tietojen yhteiskäyttöä voidaan harkita laajennettavaksi myöhemmin kokonaan tai osittain esimerkiksi 7 §:n mukaisiin tietoihin.

5 §. Asiakastietojärjestelmän käyttötarkoitus. 5 §:ään esitetään lisättäväksi uusi 4 momentti. Uusista käyttötarkoituksista tulee säätää lailla. Ehdotuksen mukaan asiakastietojärjestelmän kautta saatavia 7 a § mukaisia tietoja käytetään Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen annetun komission asetuksen (EU) N:o 1407/2013 mukaisten tukien eli niin sanottujen de minimis -tukien kasautumisen seurantaan, julkaisu ja avoimuusvelvoitteen täyttämiseen sekä tilastojen laatimiseen. Yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmän laajentaminen yritystuilla ei tarkoita sitä, että uudet rekisterinpitäjät tulisivat lain 5 §:n 1–3 momentissa tarkoitetun laajemman käyttötarkoituksen piiriin. Rajaus tarkoittaa sitä, että uudet rekisterinpitäjät eivät saa tietoja esimerkiksi erityisrahoitusyhtiö Finnvera Oyj:n asiakkaista, arvioita yrityksen edellytyksistä kannattavaan toimintaan, yrityksestä luottorekisteriin talletetuista tiedoista tai tietoja yrityksen liiketoiminnan kehittämisestä koskevista suunnitelmista. Vastaavasti ne rekisterinpitäjät, jotka eivät ole taloudelliseen toimintaan myönnetyn tuen yleisistä edellytyksissä annetun lain 2 §:n 3 kohdan mukaisia tukiviranomaisia eivät saa käyttöönsä 7 a §:ssä tarkoitettuja tukitietoja.

Tilastokeskuksen roolia yritystukitietojen välittäjänä tutkijapalveluiden kautta tutkijoiden hyödynnettäväksi ei ole tarkoitus muuttaa esityksellä. Työ- ja elinkeinoministeriö voi julkistaa julkisia tietoja myönnettyistä ja maksetuista tuista ja luovuttaa niitä yleisen tietoverkon välityksellä. Tarkoituksena olisi toteuttaa julkinen hakuportaali tuen saajista ja myönnettyistä tukimääristä

läpinäkyvyyden lisäämiseksi. Osa tukiviranomaisista julkaisee nykyisin tiedot yleisen tietoverkon välityksellä ja osa luovuttaa tietoja erillistä tietopyyntöä vastaan.

7 a §. *Asiakastietojärjestelmään Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuista valtiontuesta talletettavat tiedot.* Pykälä on uusi. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että sen lisäksi, mitä 7 §:ssä säädetään, taloudelliseen toimintaan myönnettävän tuen yleisistä edellytyksistä annetun lain 2 §:n 3 kohdassa tarkoitettulla tukiviranomaisella olisi velvollisuus tallettaa asiakastietojärjestelmään sellaisen tuen myöntämistä ja maksamista koskevat tiedot, joka täyttää SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen valtiontuen edellytykset. Työ- ja elinkeinoministeriö koordinoi EU:n valtiontukisääntöjen täytäntöönpanoa Suomessa maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan tukia lukuun ottamatta. Työ- ja elinkeinoministeriön tehtävänä on muun muassa konsultoida tukiviranomaisia ja ilmoittaa valtiontuet Euroopan komissiolle. Taloudelliseen toimintaan myönnettävän tuen yleisistä edellytyksistä annetun lain (429/2016) 6 §:n mukaan yritystukineuvottelukunta antaa lausuntoja siitä täyttääkö tukiohjelma tai tukiohjelman ulkopuolinen yksittäinen tuki EU:n lainsäädännön valtiontuen edellytykset. Tallettamisvelvollisuus koskisi verotukia vain siltä osin kuin ne ovat julkaisu- ja avoimuusvelvoitteen piirissä eli se koskisi vain myönnettyjä yli 500 000 euron suuruisia tukipäätöksiä. Verotukien osalta tämän komissio on tulkinnut tarkoittavan vähintään tämän suuruisia vuotuisia tukea yritykselle. Tallettamisvelvollisuus koskee kaikkia tukia riippumatta myönnetyn tai maksetun tuen suuruudesta. Tallettaa voidaan myös peruutettuja myöntämis- tai maksamispäätöksiä.

Tallettamisvelvollisuus ei lainsäädännön johdonmukaisuussyistä koske maa- ja metsätalouden alkutuotantoa ja kalataloutta eikä tiettyjä valtiontukia, joiden toimeenpääntö kuuluu maa- ja metsätalousministeriölle. Maa- ja metsätalouden alkutuotantoa ja kalataloutta koskevat erilaiset EU:n ilmoitus-, julkaisu- ja avoimuusvelvoitesäännökset ja lisäksi kyseiset tuet eivät ole taloudelliseen toimintaan myönnetyn tuen yleisistä edellytyksistä annetun lain soveltamisalan mukaisia. Tallettamisvelvollisuus ei koske esimerkiksi tiettyjen maa- ja metsätalouden ja maaseutualueiden tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi SEUT-sopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti annetun komission asetuksen (EU) N:o 702/2014 mukaisia valtionapuja siltä osin, kun ne liittyvät alkutuotantoon. Käytännössä rajausta tarkoittaa sitä, että muun muassa kestävän metsätalouden tuet (ns. Kemera -tuot) ja maaseutuelinkeinojen korkotuki jäävät pois tallettamisvelvollisuuden piiristä. Maatalouden alkutuotanto sisältää myös maatalousyrittäjien, turkistuottajien ja poronhoitajien lomituspalvelut, jonka osalta tallettamisvelvollisuutta on tarkoitus arvioida myöhemmin. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan liikennepalveluhankinnat, jotka ovat ns. liikenteen palvelusopimusasetuksen (parlamentin ja neuvoston asetuksen 1370/2007 rautateiden ja maanteiden julkisista palveluista, PSA) mukaisia kuuluvat SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan, jos ns. Altmark-kriteerit eivät täyty. Tallettamisvelvollisuuden täyttyminen edellyttää liikennepalveluhankintojen kohdalla tapauskohtaista arviointia. Esimerkiksi kaikki liikenne- ja viestintäministeriön myöntämät tuet junaliikenteeseen ovat tallettamisvelvollisuuden piirissä.

Taloudelliseen toimintaan myönnettävän tuen yleisistä edellytyksistä annetun lain soveltamisalana on SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan mukaiset tuet lukuun ottamatta maa- ja metsätalouden alkutuotantoon ja kalatalouteen kohdistuvia tukia. Lain soveltamisalaan on vakiintuneesti tulkittu kuuluvaksi myös de minimis -tuot sekä SGEI de minimis-asetuksen mukaiset tuot. De minimis -tuot ja SGEI de minimis -tuot täyttävät SEUT-sopimuksen artiklan 107 kohdan 1 mukaiset edellytykset siinä merkityksessä, että niihin sovelletaan EU:n valtiontukisääntelyä. Komissio on kuitenkin katsonut, että tuot, jotka täyttävät yleisen de minimis-asetuksen tai SGEI de minimis-asetuksen mukaiset edellytykset, eivät vähämerkityksisyytensä vuoksi täytä

kaikkia SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan mukaisia valtiontuen tunnusmerkkejä. Esi-tyksen mukainen tallettamisvelvollisuus koskisi kuitenkin myös yleisen de minimis -asetuksen ja SGEI de minimis -asetuksen nojalla myönnettäviä tukia.

Tallettavia tietoja ovat tuen saajan nimi, tuen saajan y-tunnus, myönnetty tuki euroina, maksettu tuki kokonaisluku euroina, kokonaisuudet vuodessa. Lisäksi talletetaan tuen saajaa koskevana tietoina muun muassa toimiala, yritystyyppi, yrityksen koko henkilöstöllä mitattuna, alue, myöntämispäivä ja -vuosi sekä tieto siitä onko tuki myönnetty de minimis -tukena. Tallettavia tietoja ovat myös pääomasijoituksen, myönnetyn lainan ja takauksen, sekä korkotukea koskevan lainakannan nimellisarvo. Lisäksi asiakastietojärjestelmään talletettaisiin pysyviksi tiedoiksi seuraavat tiedot tuista: tukiviranomainen, rahoituksen välittäjien nimet, tukiohjelma / tukiohjelman ulkopuolinen yksittäinen tuki ml valtiontukiartikla ja tukinumero, tukityyppi tai tukivälinen (esimerkiksi avustus, laina, takaus, verotuki, korkotuki, verovapautus, riskirahoitus, joku muu), tukimuoto (esimerkiksi investointituki, tuki toimintaympäristölle, tuotantotuki), tuen tavoite, onko kyseessä SGEI-tuki, onko kyseessä de minimis -tuki, onko kyseessä EU-osarahoitteinen tuki, tuen käyttöönottovuosi, tuen voimassaoloaika, tukitoimenpiteen viite (komission viitenumero). Pysyvät tiedot talletetaan vain yhden kerran. Tiedot myönnettyistä ja maksetuista tuista kohdennetaan ao. tukiohjelmille.

Tallettavat tuen myöntämistä ja maksamista koskevat tiedot eroavat tukityypin (esimerkiksi avustus, laina, takaus, pääoma, verotuki, riskirahoitus, korkotuki) mukaan. Avustuksesta, lainasta, takauksesta, pääomasta, riskirahoituksesta tai korkotuesta talletetaan myönnetyn tuen nimellisarvo. Esimerkiksi lainasta talletetaan myönnetyn tuen nimellisarvo, maksatuspäätöksen mukainen tieto maksetusta tuesta sekä lopullisen tuen määrä. Verotuen määrä ilmoitetaan Euroopan komission asetuksen 651/2014 9 artiklan mukaisesti vaihteluvälillä. Verotukien osalta ei julkaista yksittäiselle yritykselle myönnetyn tuen täsmällistä euromäärää. Pääomarahastossijoitusten osalta Business Finland Venture Capital Oy on ilmoittanut tiedot komission avoimuusjärjestelmään 6 kk kuluessa siitä, kun rahasto on tehnyt sijoituksen yritykseen eli sijoituksen maksupäivästä. Myönnetyllä tiedolla on tarkoitettu käytännössä maksettua tietoa. Niiden osalta myönnetyn pääomarahastossijoituksen määrä ilmoitetaan ryhmäpoikkeusasetuksen 9 artiklan 2 kohdan mukaisesti euromääräisellä vaihteluvälillä. Myönnettyt tuet ovat pääomarahastossijoitussopimusten mukaan luottamuksellisia. Myönnettyt pääomarahastossijoitukset on julkaistava komission avoimuusportaalissa 6 kk kuluessa niiden maksamisesta. Esimerkiksi lainojen osalta Valtiokonttori ei talleta tietoa ulosmaksetuista Innovaatorahoituskeskus Business Finlandin maksupäätöksiin perustuvista tuista.

De minimis -tuen laskemissäännöissä on määritelty tuen määrä seuraavasti:

- 1) Suorat avustukset: Tuen määrä on avustuksen määrä. Jos avustus maksetaan useassa erässä, tuen määrä lasketaan lähtökohtaisesti diskonttaamalla avustuserät tuen myöntämishetken arvoon.
- 2) Lainat: a. Tuen määrä on markkinakoron ja yrityksen maksaman koron erotus diskontattuna lainan myöntämishetkeen. b. Tuen määrä on laskettu komission määrittämän yksinkertaistetun laskentamenetelmän avulla (asetuksen 4 artiklan 3 b kohta).
- 3) Takaukset: a. Takaukset pk-yrityksille: tuen määrä lasketaan markkinahintaisen takausmaksun (ns. safe harbour -maksu) ja alennetun takausmaksun erotuksena (asetuksen 4 artiklan 6 c kohta). b. Takaukset suurille ja pk-yrityksille: tuen määrä lasketaan markkinahintaisen lainan ja takauksen avulla saadun lainan korkoerotuksena. c. Takaukset suurille ja pienille yrityksille komission määrittämän laskentamenetelmän avulla (asetuksen 4 artiklan 6 b kohta).

4) Pääomapanokset, riskipääomasijoitukset ja oman pääoman ehtoinen/luonteinen riskirahoitus: Lasketaan kokonaisuudessaan tueksi.

Lisätietoa de minimis -tuen määrän laskennasta osoitteessa <https://tem.fi/documents/1410877/2851861/Opas+de+minimis-tuista+%282015%29/d1c03961-09db-4f81-af50-3dfaae57c4c6/Opas+de+minimis-tuista+%282015%29.pdf>.

Innovaatorahoituskeskus Business Finlandin lainojen korkotukilaskenta poikkeaa joiltakin osin nykyisen de minimis -asetuksen mukaisesta korkotuen laskennasta. Yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen artiklan 25 nojalla myönnettävän lainan bruttoavustusekvivalentin laskenta sisältää sen lainaosuuden määrittämisen, joka projektin epäonnistuessa voidaan jättää takaisinperimättä, on hyväksytetty Euroopan komissiolla vuonna 2008, kun valtioneuvoston ohjelma N:o 356/2017 on notifioitu. Tuen yhteismäärä eli maksettu tuki muodostuu kertyneestä korkotuesta, mitätöidystä lainaosuudesta ja jäljellä olevalle lainapääomalle myönnettävästä ylimääräisestä korkotuesta. Tietojen tallettamisvelvollisuus on Innovaatorahoituskeskus Business Finlandilla.

Asuntorakentamiseen myönnettävän korkotuen osalta talletetaan vain tieto siitä, kuinka paljon korkotukea on maksettu vuositasolla. Korkotukilainasta päättäessään Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksella ei ole tietoa siitä, kuinka paljon tuensaajalle tullaan käytännössä maksamaan korkotukea. Laina nostetaan myöhemmin pankista ja Valtiokonttori maksaa korkotuen pankille. Maksetun korkotuen määrä muodostuu lainan elinkaaren myötä. Valtiokonttori tallettaa kyseiset tiedot asuntorakentamisen korkotuista.

Asuntorakentamiseen myönnettävien takausten osalta talletetaan vain tieto takauksen piiriin hyväksytystä lainamäärästä. De minimis -tuen laskentaperusteet takauksen tuki-intensiteetin laskeemiselle eivät soveltune korkotukilainoihin liittyvien takausten tukimäärän laskentaan. Toisin kuin esitetyissä laskentaperusteissa, korkotukilainoihin liittyvä lainamäärä voi kattaa jopa 95 % hankekustannuksista, takausmaksua ei peritä, laina-aika voi olla jopa 40 vuotta eikä markkinoilla ole sellaisia vastaavia lainoja, joista voitaisiin hakea vertailukohtaa markkinaperusteiselle takausmaksulle. Toisaalta takauksen tuki-intensiteettiä arvioitaessa tulisi ottaa huomioon myös se, että takaus on muodoltaan täytetäks ja lainan ensisijaisena vakuutena on kiinteistövuokaus. Takaus ei siis käytännössä realisoitu vastuun koko määrästä vaan ainoastaan siitä määrästä, joka jää saamatta vakuuden realisoinnin jälkeen. Tällaisia takauskorvausmaksuja on maksettu esimerkiksi vuonna 2019 vain henkilöasiakkaille.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että tuen myöntämistä koskevat tiedot olisi talletettava kahden viikon eli 14 vuorokauden kuluessa tuen myöntämisestä. Määräaika koskee myös tukia, joilla on julkisen palvelun velvoite (SGEI). Verotusta on julkaistava tiedot vuoden kuluessa veroilmoituksen jättämisestä. Tämä tarkoittaa käytännössä valmisteverotukien osalta, että veroilmoittamisen yhteydessä myönnettävien verotukien maksamista koskevat tiedot on talletettava vuoden kuluessa kalenterivuoden viimeisen verokauden veroilmoituksen jättöpäivästä. Palautuspäätöksillä myönnettävien valmisteverotukien päätöspäivämäärä on aina kalenterivuoden viimeinen päivä ja tiedot on talletettava vuoden kuluttua tästä päivästä. Nykyisiä verotukitietoja koskevia käsittelyaikatauluja ei ole tarkoitus tässä esityksessä muuttaa. Määräajat koskevat myös korjattuja myöntämispäätöksiä, maksatuspäätöksiä ja takaisinperintäpäätöksiä.

Tukikumulaation seuranta edellyttää ajantasaisia tietoja myönnettyistä tuista. Yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 9 artiklan mukaan myönnettyt tiedot pitää luovuttaa kuuden kuukauden kuluessa Euroopan komissiolle julkaisu- ja avoimuusveloitteen täyttämiseksi. Määräajasta tulee säätää, koska kyseessä on veloitteen toimeenpano. Tuen maksamista koskevat tiedot olisi talletettava maksamisvuotta seuraavan kalenterivuoden tammikuun loppuun mennessä. Määräaika koskee myös tukia, joilla on julkisen palvelun velvoite. Määräajalla on merkitystä niiden tukien

kohdalla, joiden tukipäätökset tehdään manuaalisesti. Tiedot maksetuista verotuista talletetaan takautuvasti vuoden kuluttua veroilmoituksen jättöpäivästä. Esimerkiksi vuoden 2019 myönne-
tyt verotukitiedot talletetaan asiakastietojärjestelmään vuonna 2021.

Tiedolla johtamisen näkökulmasta tarkoituksenmukainen tietojen säilytysaika yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmässä on 5–10 vuotta. Se mahdollistaisi julkaisu- ja avoimuusvelvoitteen kolmen vuoden tarkastelujakson lisäksi hieman pidemmän aikavälin seurantatiedot tukiviran-
omaisten käyttöön ja avoimen tietoverkon kautta julkaistaviksi tarkoitetut julkiset tiedot julki-
seen hakupalveluun. Lain 9 §:n mukaan luonnollisia henkilöitä koskevat tiedot on poistettava
tietojärjestelmästä viimeistään viiden vuoden kuluttua siitä, kun tietoja on viimeksi käsitelty
palveluiden tuottamista varten. Tietoa ei kuitenkaan poisteta, jos tiedon säilyttäminen on vält-
tämätöntä lakiin perustuvan tehtävän hoitamiseksi tai vireillä olevan asian takia.

10 §. *Asiakastietojärjestelmän tietojen luovuttaminen.* Pykälään lisättäisiin uudet 4 ja 5 mo-
mentti, joissa säädettäisiin uudessa 7 a §:ssä tarkoitettujen tietojen luovuttamisesta. Lisäksi py-
kälän 1 momenttia muutettaisiin lisäämällä sen alkuun uusien 4 ja 5 momenttien tarkoittamia
tietoja koskeva raja. Raja on tarpeen, koska muutoin pykälän 1 momentin mukaisesti voi-
taisiin myös uusissa 4 ja 5 momenteissa tarkoitettuja tietoja luovuttaa 1 momentissa mainituille
tahoille.

Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin myös raja, että tietoja voi luovuttaa sikäli kuin ne ovat
yrityspalvelujen toteuttamiseksi tarpeellisia. Vaikka tätä tarpeellisuuteen viittaavaa rajausta ei
voimassa olevassa laissa ole, sitä pidetään aiheellisena eduskunnan perustuslakivaliokunnan
lausuntokäytäntö huomioden. Perustuslakivaliokunta on esim. lausunnossaan PeVL 17/2016
vp käsitellyt tietojen saamisesta ja luovuttamisesta salassapitovelvollisuuden estämättä säätä-
mistä ja tällaisten säännösten muotoilua. Valiokunta on katsonut, että viranomaisen tietojen-
saantioikeus ja tietojenluovuttamismahdollisuus ovat voineet liittyä jonkin tarkoituksen kanalta
"tarpeellisiin tietoihin", jos tarkoitettujen tietosisälytösten on pyrittävä luettelemaan laissa tyhjentävästi,
kun taas silloin, kun tietosisälytöksi ei ole samalla tavoin luetteloitu, sääntelyyn on pitänyt sisäl-
lyttää vaatimus "tietojen välttämättömyydestä" jonkin tarkoituksen kannalta (ks. PeVL 17/2016
vp, s. 5–6). Nyt käsillä olevassa ehdotuksessa kyseisessä 10 §:ssä 1 momentissa viitataan luovutettavien tietojen osalta lain 7 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettuihin tietoihin. Mainituissa 7
§:n 2 ja 3 momenteissa, joiden osalta nyt ei siis esitetä muutoksia voimassa olevaan sääntelyyn,
luetellaan erilaisia, mm. yritykseen, sen toimintaan ja vastuuhenkilöihin liittyviä tietoja. Kyse
on tältä osin siis sen kaltaisesta, tietosisälytösten yksilöimiseen pyrkivästä sääntelystä, jonka
osalta voidaan perustuslakivaliokunnan lausuntokäytäntö huomioden arvioida riittäväksi, että
tietojen luovuttamisoikeus kytkeytyy tietojen tarpeellisuuteen ko. tarkoituksen kannalta.

Pykälän uuden 4 momentin mukaan 7 a §:ssä tarkoitettuja tietoja saa salassapitosäännösten ja
muiden tietojen käyttöä koskevien säännösten estämättä luovuttaa taloudelliseen toimintaan
myönnettävän tuen yleisistä edellytyksistä annetun lain 2 §:n 3 kohdassa tarkoitettulle tukiviran-
omaiselle siltä osin kuin ne ovat 5 §:n 4 momentin mukaisten käyttötarkoitusten kannalta tar-
peen. Mainituilla 5 §:n 4 momentin mukaisilla käyttötarkoituksilla tarkoitetaan tietojen käyttä-
mistä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vä-
hämerkityksiseen tukeen annetun komission asetuksen (EU) N:o 1407/2013 mukaisten tukien
kasautumisen seuranta, julkaisu- ja avoimuusvelvoitteen täyttämistä sekä tilastojen laatimista.
Muilla tietojen käyttöä koskevilla säännöillä viitataan voimassa olevassa laissa tarkoitettuihin
säännöksiin. Yritystukitietoja pitää voida luovuttaa tukiviranomaisille (valtion viranomaiselle
tai sen puolesta tukia myöntäville yhteisöille tai säätiöille), vaikka ne sisältävät salassa pidettä-
vää tietoa, jotta rekisterin käyttötarkoitus toteutuu. Yritystukitiedoilla tarkoitetaan tässä yhtey-
dessä esimerkiksi tietoa myönnetyn tuen määrästä tukikumulaation seuraamiseksi lakisääteisen
tehtävän hoitamiseksi. Uutta 4 momenttia sovelletaan vain koskien 7 a §:n mukaisia yritystukia

eli Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan mukaisia valtiontukia. Momentissa säädettäisiin myös mahdollisuudesta luovuttaa Tilastokeskukselle tilastojen laatimiseksi välttämättömiä tietoja, tilastolain (280/2004) 14 ja 15 §:ssä säädetyn lisäksi. Koska tilastolain. ao. säännöksissä on lähdetty Tilastokeskuksen tietojensaantioikeuden osalta siitä, että kyseeseen tulevat tilastojen laatimisen kannalta välttämättömät tiedot, vastaavan tasoinen sääntely on nyt ehdotettavissa säännöksissä arvioitu johdonmukaiseksi.

Uudessa 5 momentissa säädetään työ- ja elinkeinoministeriön toimivallasta luovuttaa 7 a §:ssä tarkoitettuja yritystukitietoja yleisen tietoverkon kautta. Tietoverkon kautta saisi luovuttaa vain julkisuuslain mukaan julkisia tietoja. Yritystukitiedot ovat pääsääntöisesti julkisia muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta. Jos tuki myönnetään henkilölle (esimerkiksi tällä hetkellä vain starttiraha) taloudelliseen toimintaan ja tuen saajan nimestä ilmenee henkilöys, yritystä koskevat tukitiedot ovat tietosuoja-asetuksessa tarkoitettuja henkilötietoja. Tästä syystä momentissa säädettäisiin poikkeus henkilötietojen luovuttamista koskevasta julkisuuslain 16 §:n 3 momentista. Perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännöstä seuraavan edellytyksen mukaisesti henkilötietoja voitaisiin luovuttaa vain tiettyjen tukien ominaisuuksiin liittyvien hakukriteerien rajaamana joukkona. Tietosuoja-asetuksen 9 artiklan mukaan erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia tietoja ei lähtökohtaisesti saa luovuttaa. Tuen ominaisuuksilla tarkoitetaan tässä yhteydessä 7 a §:ssä tarkoitettuja tietoja, joita ovat muun muassa tukiviranomainen, tukiohjelma, tukityyppi ja toimiala.

Salassa pidettävillä tiedoilla viitataan tässä yhteydessä seuraaviin tukitietoihin. Viranomaisen toiminnasta annetun julkisuuslain (621/1999) 24 §:n 1 momentin 25 kohdan mukaisesti tieto työhallinnon henkilöasiakasta koskevat tiedot (starttirahan saajat) ovat salassa pidettäviä. Valtion erityisrahoitusyhtiöstä annetun lain (443/1998) 5 §:n mukaan tieto valtion erityisrahoitusyhtiö Finnvera Oyj:n asiakkaasta on salassa pidettävä (ns. pankkisalaisuus). Verotustiedot ovat lähtökohtaisesti salassa pidettäviä. Komission asetuksen N:o 651/2014 9 artiklan avoimuus- ja julkaisuvelvoitteen toteuttamiseksi valmisteverotuslain (182/2010) 98 a §:ssä säädetään tukitietoja koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta ja ilmoitettavista tiedoista. Verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain (1346/1999) 6 §:ssä säädetään julkisista verotustiedoista. Verotukien osalta tiedot talletetaan vaihteluvälillä.

10 a §. *Velvollisuus ilmoittaa julkaisu- ja avoimuusvelvoitteen piirissä olevat tiedot Euroopan komissiolle.* Pykälä on uusi. Työ- ja elinkeinoministeriön olisi ilmoitettava yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmään talletetut julkaisu- ja avoimuusvelvoitteen alaisen tuen myöntämistä koskevat tiedot Euroopan komissiolle mainitun velvoitteen täyttämiseksi. Ilmoitusvelvollisuus olisi jatkossa työ- ja elinkeinoministeriöllä, koska se omistaa yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmän. Ehdotus sisältää velvollisuuden hoitaa ilmoitusvelvollisuus keskitetysti. Työ- ja elinkeinoministeriö vastaa tietoja ilmoittavana viranomaisena tietojen ilmoittamisen lainmukaisuudesta. Nykyisin tukiviranomaiset ilmoittavat itse julkaisu- ja avoimuusvelvoitteen mukaiset tuen myöntämistä koskevat tiedot Euroopan komissiolle. Esityksen mukaan työ- ja elinkeinoministeriö saa uudessa 7 a §:ssä tarkoitettuja tietoja yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmään. Uuden 10 a §:n mukaan työ- ja elinkeinoministeriöllä on velvollisuus ilmoittaa asiakastietojärjestelmään talletetut julkaisu- ja avoimuusvelvoitteen alaisen tuen myöntämistä koskevat tiedot Euroopan komissiolle mainitun velvoitteen täyttämiseksi. Euroopan komissio ei aseta esteitä tällaiselle kansalliselle sääntelylle.

Velvoite ei koske maa- ja metsätalouden alkutuotannon ja kalatalouden tukia, joita työ- ja elinkeinoministeriö ei luovuta komissiolle. Työ- ja elinkeinoministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön toimivalta perustuu lakiin eräiden valtion tukea koskevien EU:n säännösten sovelta-

misesta perusteella annettuun valtioneuvoston asetukseen valtiontukien ilmoittamisessa komissiolle noudatettavista menettelyistä (89/2011). Maa- ja metsätalousministeriö on edelleen velvollinen ilmoittamaan kyseiset tuet itse komissiolle.

Euroopan komissiolle ei luovuteta salaisia tukitietoja. Salassa pidettäviä tietoja ovat valtion erityisrahoitusyhtiöstä annetun lain (443/1998) 5 §:n mukaan tieto valtion erityisrahoitusyhtiö Finnvera Oyj:n asiakkaasta (ns. pankkisalaisuus), viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 24 §:n 20 kohdan mukaan tieto asuntorakentamiseen myönnettävän takauksen saajan saamasta tuen määrästä. Komission asetuksen N:o 651/2014 9 artiklan avoimuus- ja julkaisuvelvoitteen toteuttamiseksi valmisteverotuslain (182/2010) 98 a §:ssä säädetään tukitietoja koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta ja ilmoitettavista tiedoista. Verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain (1346/1999) 6 §:ssä säädetään julkisista verotustiedoista. Verotukien osalta tiedot ilmoitetaan vaihteluvälillä. Pääomasijoitustoiminnan osalta tiedot ilmoitetaan vaihteluvälillä. Julkaisu- ja avoimuusvelvoite ei koske starttirahaa, koska se on de minimis -tuki. Muita salassa pidettäviä tietoja ei ole ilmoitettu komissiolle, koska komission asettaman 500 000 euron suuruinen määräraja ei ole ylittynyt.

Laissa on voimaantulosäännös ja tarvittavat siirtymäsäännökset.

7.2 Laki taloudelliseen toimintaan myönnetyn tuen yleisistä edellytyksistä (429/2016)

7 a §. *Velvollisuus tallettaa tietoja.* Pykälä on uusi ja luonteeltaan informatiivinen. Pykälässä säädettäisiin, että tietojen tallettamisesta yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmään säädetään yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmästä annetun lain (293/2017) 7 a §:ssä.

8 Voimaantulo

Ehdotetaan, että lait tulevat voimaan 1.4.2021.

Yrityspalveluiden asiakastietojärjestelmästä annettuun lakiin ehdotetaan otettavan siirtymäsäännös, jonka mukaan 7 a §:ssä tarkoitetut tiedot vuoden 2020 alusta lähtien ennen tämän lain voimaantuloa myönnettyistä tuista on talletettava yrityspalveluiden asiakastietojärjestelmään viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2021. Takautuvasti talletetaan tukien pysyvien tietojen lisäksi tuen saajan nimi, tuen saajan y-tunnus, myönnetty tuki, maksettu tuki kokonaislukuna euroina, kokonaismenot vuodessa, tieto siitä onko tuki myönnetty de minimis -tukena, tuen myöntämispäivä ja -vuosi. Takautuvasti ei talleteta seuraavia tietoja: toimiala, yritystyyppi, yrityksen koko henkilöstöllä mitattuna ja alue. Tarkoituksena ei ole, että taannehtivasti tallettettaisiin sellaisia tukitietoja, joita ei ole tukiviranomaisen hallussa.

De minimis -tukisääntöjen mukaan de minimis -tukea saa myöntää enintään 200 000 euroa kolmen vuoden aikana samalle tuen saajalle. Kolmen vuoden jaksolla tarkoitetaan käytännössä yrityksen nykyistä ja kahta edellistä verovuotta. De minimis -tukisääntöjen toteutumisen varmentaminen tukipäätösten valmistelussa edellyttää tietojen tallettamista käyttöönottoaiheessa takautuvasti kahden verovuoden ajalta. Koska takautuvasti talletettavien tietojen tulee olla yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmässä viimeistään 31.12.2021, kumulaation seuranta voidaan toteuttaa yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmän kautta 1.1.2022 alkaen. Vastaavat tiedot muista tuista on tarkoituksenmukaista tallettaa asiakastietojärjestelmään, jotta tietosisältö olisi kattava, mahdollistaisi tilastoinnin ja vaikuttavuuden arvioinnin.

9 Toimeenpano ja seuranta

Työ- ja elinkeinoministeriön on tarkoitus asettaa erillinen tiedonhallintaprojekti lain toimeenpanemiseksi. Uudet rekisteriviranomaiset on tarkoitus ottaa mukaan yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmän ohjausryhmän työhön. Tilastokeskus vastaa yritystukitilaston kehittämisestä. Lain toteutumista seurataan yritystukineuvottelukunnassa, jossa on eri ministeriöiden edustajat.

10 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Esitys on merkityksellinen perustuslain 10 §:n 1 momentin mukaisen henkilötietojen suojan kannalta. Ehdotuksen mukaan yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmään talletettaisiin pääasiassa julkisia tietoja yrityksille myönnettyistä yritystuista. Yksittäisissä tapauksissa tietoihin voi sisältyä henkilötietoja esimerkiksi osana yrityksen nimeä. Tietoihin ei sisälly arkaluonteisia henkilötietoja. Tietojen tallettaminen perustuisi tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan e alakohtaan eli yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseen tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseen liittyvään tarpeeseen.

Henkilötietojen luovuttaminen tukiviranomaisille ja Euroopan komissiolle tapahtuisi tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan e alakohdassa tarkoitettuihin tarpeisiin lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi. Kansallisille tukiviranomaisille luovutettaisiin myös salassa pidettäviä tietoja. Salassapidon estämättä luovutettavat tiedot on määritelty lain 7 a §:n 1 momentissa ja niitä luovutettaisiin tarpeelliselta osin 10 §:n 4 momentissa määriteltyihin tarkoituksiin. Säätely vastaa perustuslakivaliokunnan käytännössä (muun muassa PeVL 17/2016 vp) edellytettyä. Euroopan komissiolle ei luovuteta salassapidettäviä tietoja.

Ehdotettu säätely on EU:n tietosuoja-asetuksen kansalliselle lainsäädännölle jättämän kansallisen liikkumavaran puitteissa. Mainitun asetuksen 6 artiklan mukaan kansallinen tarkentava lainsäädäntö on mahdollista silloin, kun henkilötietojen käsittely perustuu 6 artiklan 1 kohdan e alakohtaan eli silloin, kun käsittely on tarpeen rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi, tai kun käsittely on tarpeen yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi. Nyt ehdotettu säätely perustuu yhtäältä kansallisen yritystukien yhteisen tietovarannon tarpeeseen ja toisaalta tarpeeseen seurata tukikumulaatiota, ja kyse on mainitun tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan e alakohtaan perustuvasta säätelystä. Ehdotettu kansallinen säätely on näin ollen asetuksen mahdollistaman kansallisen liikkumavaran puitteissa.

EU:n tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 3 kohta edellyttää myös, että kansallinen säätely täyttää yleisen edun mukaisen tavoitteen ja on oikeasuhtainen, sillä tavoiteltuun oikeutettuun päämäärään nähden. Ehdotetun säätelyn voidaan katsoa täyttävän myös nämä edellytykset. Kyse on edellä kuvatusti sekä kansalliseen yritystukien yhteiseen tietovarantoon liittyvästä tarpeesta, että tarpeesta seurata tukikumulaatiota, ja näissä on kyse yleistä etua koskevista tavoitteista. Ehdotetun säätelyn voidaan katsoa olevan tavoiteltavaan päämäärään nähden myös oikeasuhtaista, sillä tietoja ei käsitellä enempää kuin on aiheellista. Myös tietojen luovuttamista koskevilta osin ehdotettu säätely on pyritty huolellisesti rajaamaan vain tarvittavan sisältöisiin säännöksiin.

EU:n tietosuoja-asetus edellyttää myös, että käsiteltäessä tietoja muuta tarkoitusta varten kuin sitä, jonka vuoksi tiedot on kerätty, tämä myöhempi käyttötarkoitus sopii yhteen alkuperäisen käyttötarkoituksen kanssa (tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 4 kohta sekä resitaali 50). Asetus kuitenkin lähtee siitä, että myöhempi käsittely yleisen edun mukaisiin arkistointitarkoituksiin taikka tieteellisiä tai historiallisia tutkimustarkoituksia varten tai tilastollisiin tarkoituksiin olisi

HE 69/2020 vp

katsottava yhteensopiviksi laillisiksi käsittelytoimiksi (resitaali 50). Näin ollen ehdotettua, tilastollisiin tarkoituksiin liittyvää myöhempää käsittelyä on pidettävä myös tältä osin tietosuojasetuksen asettamien edellytysten mukaisena.

Lisäksi julkisia tukitietoja voitaisiin luovuttaa yleisen tietoverkon kautta. Näihin tietoihin sisältyviä henkilötietoja voisi luovuttaa vain yrityksen nimeen tai myönnettyyn tukeen perustuvan rajatun haun perusteella perustuslakivaliokunnan käytännön (muun muassa PeVL 2/2017 vp) mukaisesti. Tältä osin henkilötietojen käsittely perustuisi tietosuojasetuksen 6 artiklan 1 kohdan e alakohtaan, jonka mukaan henkilötietoja saa käsitellä muun muassa, jos käsittely on tarpeen yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi. Tietosuojalain 4 §:n 1 kohdan mukaan mainitun e alakohtaan mukaisesta käsittelystä on kyse muun muassa, jos kysymys on henkilön asemaa elinkeinoelämässä kuvaavista tiedoista siltä osin kuin käsittelyn tavoite on yleisen edun mukainen ja käsittely on oikeasuhtaista, sillä tavoitettuun oikeutettuun päämäärään nähden. Tietojen luovuttamisen tarkoituksena on parantaa yritystukien julkista kontrollia läpinäkyvyyttä lisäämällä. Tätä voi pitää yleisen edun mukaisena tavoitteena ja oikeutettuna päämääränä, joka toteuttaa myös perustuslain 12 §:ään sisältyvää julkisuusperiaatetta. Tietopalvelussa julkaistaisiin yrityksen nimen lisäksi vain tukea koskevat tiedot, joten tietojen käsittely on rajattu välttämättömään ja sitä voi siten pitää oikeasuhtaisena.

Edellä mainituilla perusteilla lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyksessä.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

Laki yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmästä annetun lain (293/2017) 3 §, 4 §:n 1 momentti ja 10 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat 3 § osaksi laissa 762/2018 sekä 4 §:n 1 momentti ja 10 §:n 1 momentti laissa 762/2018, sekä

lisätään 5 §:ään uusi 4 momentti, lakiin uusi 7 a §, 10 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 762/2018, uusi 4 ja 5 momentti, ja lakiin uusi 10 a § seuraavasti:

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *yrityksellä* taloudellista toimintaa harjoittavia yksiköitä riippumatta niiden oikeudellisesta muodosta ja rahoitustavasta;

2) *yrityspalvelulla* valtion, kunnan, valtion erityisrahoitusyhtiön, Business Finland Oy:n, alueiden kehittämisen ja rakennerahastohankkeiden rahoittamisesta annetun lain 2 §:n 13 kohdassa tarkoitettua välittävän toimielimen ja taloudelliseen toimintaan myönnettävän tuen yleisistä edellytyksistä annetun lain 2 §:n 3 kohdassa tarkoitettua tukiviranomaisen tarjoamaa, myöntämää ja niiden varoista maksettavaa tukea, rahoitusta ja kehittämis- ja neuvontapalvelua sekä julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa (916/2012) tarkoitettua julkista työvoima- ja yrityspalvelua;

3) *asiakastiedoilla* 7 ja 7 a §:ssä tarkoitettuja tietoja;

4) *julkaisu- ja avoimuusvelvoitteella* Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 92 ja 93 artiklan soveltamisesta tiettyihin valtion monialaisen tuen muotoihin annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 994/98 1 artiklan ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta tiettyihin valtion monialaisen tuen muotoihin annetun neuvoston asetuksen (EU) 2015/1588 1 artiklan perusteella annettujen komission ryhmäpoikkeusasetusten sekä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan 3 kohdan mukaisessa ilmoitusmenettelyssä tehtyjen Euroopan komission päätösten mukaisia julkaisu- ja avoimuusvelvoitteita.

4 §

Asiakastietojärjestelmä

Yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmä on työ- ja elinkeinoministeriön tietojärjestelmä, johon yrityspalveluja tarjoavat viranomaiset, valtion erityisrahoitusyhtiö, Business Finland Oy, alueiden kehittämisen ja rakennerahastohankkeiden rahoittamisesta annetun lain 2 §:n 13 kohdassa tarkoitettua välittävät toimielimet ja taloudelliseen toimintaan myönnettävän tuen yleisistä edellytyksistä annetun lain 2 §:n 3 kohdassa tarkoitettua tukiviranomaiset tallettavat asiakastietoja yhteistä käyttöä ja 5 §:ssä säädettyjä tarkoituksia varten. Lisäksi muut viranomaiset voivat tallettaa julkisia asiakastietoja asiakastietojärjestelmään ja käsitellä niitä.

5 §

Asiakastietojärjestelmän käyttötarkoitus

Asiakastietojärjestelmän kautta saatavia 7 a §:ssä tarkoitettuja tietoja käytetään Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen annetun komission asetuksen (EU) N:o 1407/2013 mukaisten tukien kasautumisen seurantaan, julkaisu ja avoimuusvelvoitteen täyttämiseen sekä tilastojen laatimiseen.

7 a §

Asiakastietojärjestelmään Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuista valtiontuista talletettavat tiedot

Sen lisäksi, mitä 7 §:ssä säädetään, taloudelliseen toimintaan myönnettävän tuen yleisistä edellytyksistä annetun lain 2 §:n 3 kohdassa tarkoitetun tukiviranomaisen on talletettava asiakastietojärjestelmään sellaisen tuen myöntämistä ja maksamista koskevat tiedot, joka täyttää Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut valtiontuen edellytykset. Tallettamisvelvollisuus ei kuitenkaan koske sellaisia verotukia, joita koskevia tietoja julkaisu- ja avoimuusvelvoite ei koske, eikä maa- ja metsätalouden alkutuotantoa eikä kalataloutta koskevaa tukea.

Tuen myöntämistä koskevat tiedot on talletettava 14 vuorokauden kuluessa tuen myöntämisestä. Maksamista koskevat tiedot on talletettava maksamisvuotta seuraavan kalenterivuoden tammikuun loppuun mennessä. Verotukien maksamista koskevat tiedot on kuitenkin talletettava vuoden kuluessa veroilmoituksen jättöpäivästä.

10 §

Asiakastietojärjestelmän tietojen luovuttaminen

Edellä 7 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettuja yrityspalvelujen toteuttamiseksi tarpeellisia muita kuin Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja tietoja saa salassapitosäynnösten ja muiden tietojen käyttöä koskevien säännösten estämättä luovuttaa työ- ja elinkeinoministeriölle, maa- ja metsätalousministeriölle, ulkoministeriölle, ulkomaan edustukseen kuuluville edustustoille, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille, työ- ja elinkeinotoimistolle, Innovaatiorahoituskeskus Business Finlandille, Business Finland Oy:lle, valtion erityisrahoitusyhtiölle, Ruokavirastolle ja alueiden kehittämisen ja rakennushastohankkeiden rahoittamisesta annetun lain 2 §:n 13 kohdassa tarkoitetuille välittävillä toimielimillä mainitun lain 28 §:n mukaisesti.

Edellä 7 a §:ssä tarkoitettuja 5 §:n 4 momentin mukaisen käyttötarkoituksen kannalta tarpeellisia tietoja saa salassapitosäynnösten ja muiden tietojen käyttöä koskevien säännösten estämättä luovuttaa taloudelliseen toimintaan myönnettävän tuen yleisistä edellytyksistä annetun lain 2 §:n 3 kohdassa tarkoitetuille tukiviranomaisille. Sen lisäksi, mitä tilastolain (280/2004) 14 ja 15 §:ssä säädetään, 7 a §:ssä tarkoitettuja, tilastojen laatimiseksi välttämättömiä tietoja saa salassapitosäynnösten ja muiden tietojen käyttöä koskevien säännösten estämättä luovuttaa Tilastokeskukselle.

Poiketen siitä, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 16 §:n 3 momentissa säädetään, työ- ja elinkeinoministeriö saa luovuttaa 7 a §:ssä tarkoitettuja julkisia

HE 69/2020 vp

tietoja yleisen tietoverkon kautta. Henkilötietoja saadaan luovuttaa vain yrityksen nimeen tai myönnetyn tuen ominaisuuksiin perustuvan rajatun haun perusteella.

10 a §

Velvollisuus ilmoittaa julkaisu- ja avoimuusvelvoitteen piirissä olevat tiedot Euroopan komissiolle

Työ- ja elinkeinoministeriön on ilmoitettava Euroopan komissiolle tiedot sellaisen tuen myöntämisestä, jota koskevat tiedot on julkaisu- ja avoimuusvelvoitteen vuoksi talletettu asiakastietojärjestelmään mainitun velvoitteen täyttämiseksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain 7 a §:ssä tarkoitetut tiedot tuista, jotka on myönnetty 2020 tai sen jälkeen, on talletettava yrityspalveluiden asiakastietojärjestelmään viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2021.

2.

Laki

taloudelliseen toimintaan myönnettävän tuen yleisistä edellytyksistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään taloudelliseen toimintaan myönnettävän tuen yleisistä edellytyksistä annettuun lakiin (429/2016) uusi 7 a § seuraavasti:

7 a §

Velvollisuus tallettaa tietoja

Tietojen tallettamisesta yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmään säädetään yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmästä annetun lain (293/2017) 7 a §:ssä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 _____.

Helsingissä 14.5.2020

Pääministeri

Sanna Marin

Elinkeinoministeri Mika Lintilä

1.

Laki

Laki yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmästä annetun lain (293/2017) 3 §, 4 §:n 1 momentti ja 10 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat 3 § osaksi laissa 762/2018 sekä 4 §:n 1 momentti ja 10 §:n 1 momentti laissa 762/2018, sekä
lisätään 5 §:ään uusi 4 momentti, lakiin uusi 7 a §, 10 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 762/2018, uusi 4 ja 5 momentti, ja lakiin uusi 10 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 §

3 §

Määritelmät

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *yrityksellä* yritys- ja yhteisötietolain (244/2001) mukaisesti yritys- ja yhteisötietojärjestelmään rekisteröityä yritystä ja yhteisöä sekä sitä vastaavaa ulkomaista yritystä ja yhteisöä;

2) *yrityspalvelulla* valtion, kunnan, valtion erityisrahoitusyhtiön, Business Finland Oy:n ja alueiden kehittämisen ja rakennerahastohankkeiden rahoittamisesta annetun lain 2 §:n 13 kohdassa tarkoitetun välittävän toimielimen tarjoamaa, myöntämää ja niiden varoista maksettavaa tukea, rahoitusta sekä kehittämis- ja neuvontapalvelua sekä julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa (916/2012) tarkoitettua julkista työvoima- ja yrityspalvelua;

3) *asiakastiedoilla* 7 §:ssä tarkoitettuja tietoja.

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *yrityksellä* taloudellista toimintaa harjoittavia yksiköitä riippumatta niiden oikeudellisesta muodosta ja rahoitustavasta;

2) *yrityspalvelulla* valtion, kunnan, valtion erityisrahoitusyhtiön, Business Finland Oy:n, alueiden kehittämisen ja rakennerahastohankkeiden rahoittamisesta annetun lain 2 §:n 13 kohdassa tarkoitetun välittävän toimielimen ja taloudelliseen toimintaan myönnettävän tuen yleisistä edellytyksistä annetun lain 2 §:n 3 kohdassa tarkoitetun tukiviranomaisen tarjoamaa, myöntämää ja niiden varoista maksettavaa tukea, rahoitusta ja kehittämis- ja neuvontapalvelua sekä julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa (916/2012) tarkoitettua julkista työvoima- ja yrityspalvelua;

3) *asiakastiedoilla* 7 ja 7 a §:ssä tarkoitettuja tietoja;

4) *julkaisu- ja avoimuusvelvoitteella* Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 92 ja 93 artiklan soveltamisesta tiettyihin valtion

Voimassa oleva laki

Ehdotus

monialaisen tuen muotoihin annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 994/98 1 artiklan ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta tiettyihin valtion monialaisen tuen muotoihin annetun neuvoston asetuksen (EU) 2015/1588 1 artiklan perusteella annettujen komission ryhmäpoikkeusasetusten sekä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan 3 kohdan mukaisessa ilmoitusmenetellessä tehtyjen Euroopan komission päätösten mukaisia julkaisu- ja avoimuusvelvoitteita.

4 §

4 §

*Asiakastietojärjestelmä**Asiakastietojärjestelmä*

Yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmä on työ- ja elinkeinoministeriön tietojärjestelmä, johon yrityspalveluja tarjoavat viranomaiset, valtion erityisrahoitusyhtiö, Business Finland Oy ja alueiden kehittämisen ja rakennerahastohankkeiden rahoittamisesta annetun lain 2 §:n 13 kohdassa tarkoitetut välittävät toimielimet tallettavat asiakastietoja yhteistä käyttöä varten. Lisäksi muut viranomaiset voivat tallettaa julkisia asiakastietoja asiakastietojärjestelmään ja käsitellä niitä.

Yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmä on työ- ja elinkeinoministeriön tietojärjestelmä, johon yrityspalveluja tarjoavat viranomaiset, valtion erityisrahoitusyhtiö, Business Finland Oy, alueiden kehittämisen ja rakennerahastohankkeiden rahoittamisesta annetun lain 2 §:n 13 kohdassa tarkoitetut välittävät toimielimet ja taloudelliseen toimintaan myönnettävän tuen yleisistä edellytyksistä annetun lain 2 §:n 3 kohdassa tarkoitetut tukiviranomaiset tallettavat asiakastietoja yhteistä käyttöä ja 5 §:ssä säädettyjä tarkoituksia varten. Lisäksi muut viranomaiset voivat tallettaa julkisia asiakastietoja asiakastietojärjestelmään ja käsitellä niitä.

5 §

5 §

*Asiakastietojärjestelmän käyttötarkoitus**Asiakastietojärjestelmän käyttötarkoitus*

Asiakastietojärjestelmän kautta saatavia 7 a §:ssä tarkoitettuja tietoja käytetään Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen annetun komission asetuksen (EU) N:o 1407/2013 mukaisten tukien kasautumisen seurantaan, julkaisu ja avoimuusvelvoitteen täyttämiseen sekä tilastojen laatimiseen.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

7 a §

Asiakastietojärjestelmään Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuista valtiontuen talletettavat tiedot

Sen lisäksi, mitä 7 §:ssä säädetään, taloudelliseen toimintaan myönnettävän tuen yleisistä edellytyksistä annetun lain 2 §:n 3 kohdassa tarkoitetun tukiviranomaisen on talletettava asiakastietojärjestelmään sellaisen tuen myöntämistä ja maksamista koskevat tiedot, joka täyttää Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut valtiontuen edellytykset. Tallettamisvelvollisuus ei kuitenkaan koske sellaisia verotukia, joita koskevia tietoja julkaisu- ja avoimuusvelvoite ei koske, eikä maa- ja metsätalouden alkutuotantoa eikä kalataloutta koskevaa tukea.

Tuen myöntämistä koskevat tiedot on talletettava 14 vuorokauden kuluessa tuen myöntämisestä. Maksamista koskevat tiedot on talletettava maksamisvuotta seuraavan kalenterivuoden tammikuun loppuun mennessä. Verotukien maksamista koskevat tiedot on kuitenkin talletettava vuoden kuluessa veroilmoituksen jättöpäivästä.

10 §

Asiakastietojärjestelmän tietojen luovuttaminen

Edellä 7 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettuja tietoja saa salassapitosäännösten ja muiden tietojen käyttöä koskevien säännösten estämättä luovuttaa työ- ja elinkeinoministeriölle, maa- ja metsätalousministeriölle, ulkoministeriölle, ulkomaan edustukseen kuuluville edustustoille, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, työ- ja elinkeinotoimistolle, Innovaattiorahoituskeskus Business Finlandille, valtion erityisrahoitusyhtiölle, *Maaseutuvi-*

10 §

Asiakastietojärjestelmän tietojen luovuttaminen

Edellä 7 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettuja *yrittäjäpalvelujen toteuttamiseksi tarpeellisia muita kuin Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja* tietoja saa salassapitosäännösten ja muiden tietojen käyttöä koskevien säännösten estämättä luovuttaa työ- ja elinkeinoministeriölle, maa- ja metsätalousministeriölle, ulkoministeriölle, ulkomaan edustukseen kuuluville edustustoille, elinkeino-, liikenne- ja ym-

Voimassa oleva laki

rastolle ja Business Finland Oy:lle yrityspalvelujen toteuttamista varten sekä alueiden kehittämisen ja rakennerahastohankkeiden rahoittamisesta annetun lain 2 §:n 13 kohdassa tarkoitetuille välittäville toimielimille mainitun lain 28 §:n mukaisesti

Ehdotus

päristökeskuksille, työ- ja elinkeinotoimistolle, Innovaatorahoituskeskus Business Finlandille, valtion erityisrahoitusyhtiölle, *Ruokavirastolle* ja Business Finland Oy:lle sekä alueiden kehittämisen ja rakennerahastohankkeiden rahoittamisesta annetun lain 2 §:n 13 kohdassa tarkoitetuille välittäville toimielimille mainitun lain 28 §:n mukaisesti.

Edellä 7 a §:ssä tarkoitettuja 5 §:n 4 momentin mukaisen käyttötarkoituksen kannalta tarpeellisia tietoja saa salassapitosäännösten ja muiden tietojen käyttöä koskevien säännösten estämättä luovuttaa taloudelliseen toimintaan myönnettävän tuen yleisistä edellytyksistä annetun lain 2 §:n 3 kohdassa tarkoitetuille tukiviranomaisille. Sen lisäksi, mitä tilastolain (280/2004) 14 ja 15 §:ssä säädetään, 7 a §:ssä tarkoitettuja, tilastojen laatimiseksi välttämättömiä tietoja saa salassapitosäännösten ja muiden tietojen käyttöä koskevien säännösten estämättä luovuttaa Tilastokeskukselle.

Poiketen siitä, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 16 §:n 3 momentissa säädetään, työ- ja elinkeinoministeriö saa luovuttaa 7 a §:ssä tarkoitettuja julkisia tietoja yleisen tietoverkon kautta. Henkilötietoja saadaan luovuttaa vain yrityksen nimeen tai myönnetyn tuen ominaisuuksiin perustuvan rajatun haun perusteella.

10 a §

Velvollisuus ilmoittaa julkaisu- ja avoimuusvelvoitteen piirissä olevat tiedot Euroopan komissiolle

Työ- ja elinkeinoministeriön on ilmoitettava Euroopan komissiolle tiedot sellaisen tuen myöntämisestä, jota koskevat tiedot on julkaisu- ja avoimuusvelvoitteen vuoksi talletettu asiakastietojärjestelmään mainitun velvoitteen täyttämiseksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

HE 69/2020 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tämän lain 7 a §:ssä tarkoitetut tiedot tuista, jotka on myönnetty 2020 tai sen jälkeen, on talletettava yrityspalveluiden asiakastietojärjestelmään viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2021.

2.

Laki

taloudelliseen toimintaan myönnettävän tuen yleisistä edellytyksistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään taloudelliseen toimintaan myönnettävän tuen yleisistä edellytyksistä annettuun lakiin (429/2016) uusi 7 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

7 a §

Velvollisuus tallettaa tietoja

Tietojen tallettamisesta yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmään säädetään yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmästä annetun lain (293/2017) 7 a §:ssä.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .*